

VOL. XXX — No. 89.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) LAKRITIS (November), 27 D., 1945 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Amerikos Lietuvių Kongresą, kuris įvyksta Chicagoje, lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 d. ir linkime geriausių sekmių.

Visos organizacijos ir pavieniai asmenys siųskite aukas ir sveikinimus Kongresui šiuo adresu: — Lithuanian American Congress, Congress Hotel, 520 South Michigan Ave., Chicago, 5, Ill.

Raudonieji Pasistato Save Sale Karo Kriminalistų

Neužilgo Neurnberge (Vokietijoje) bus teismas kelių dešimtų nugalėtosios Vokietijos karių - vadų. Juos teis Alijantų Tribunolas susidedas iš Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų Rusijos teisėjų. Nacių vadai kaltinami konspiracijoje ruošimosi ir vedimu agresingo karo.

Tuo klausimu, daugely laikraščių (Bostone Sunday Advertiser) tilpo iš Madrido Karl H. Von Wiegand įdomus straipsnis. Autorius pažymėjęs, kad šio teismo tikslas surasti šio karo kaltininkus, kurie buvo priežastimi milijonų žmonių mirties, juos nubauti ir tuomi padaryti agresijos bei užpuolimo karą tarptautine piktadarybe.

Kadangi Rusija esanti viena iš tų keturių kaltintojų prokurorų ir teisėjų, tai jos pozicija Neurnbergo byloje esanti anomali.

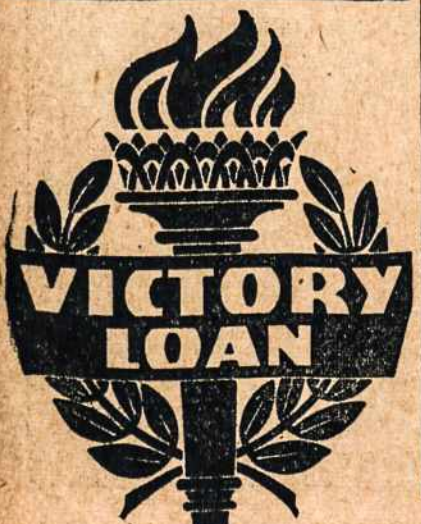
Rašo: "Apkaltinimo akte Ribbentropas ir kiti kaltinami konspiracijoje pradėti agresijos karą, be kitko ir Lenkijos užpuolimą rugsėjo mėn. 1939".

"Suprantama, tais pat metais komunistinė Rusija ir nacių Vokietija sudarė sutartį, kurią pasirašė komisaras Molotovas ir Ribbentropas, dalyvaujant ir sutinkant Stalinui, su tuo slaptu supratimu, kad Stalinas užpuls Lenkiją iš rytų, ir taip pat užims Baltijos respublikas, Estoniją, Latviją ir Lietuvą, sudaro kitą dalį minėtos konspiracijos."

Todėl, ar Stalinas, Molotovas ir kiti sovietų komunistų lyderiai nėra bendri konspiratoriai (fellow conspirators) su Ribbentrop'u, Hitleriu ir kitais nacių lyderiais? Tai yra logiškas ir tinkamas klausimas."

Jeigu nacių užpuolimas ant Lenkijos iš vakarų esanti kriminalybė, tai Stalino komunistinės Sovietų Rusijos užpuolimas, ant bejėgės Lenkijos iš rytų pusės esanti tokia pat kriminalybė.

Toliau autorius rašo: —

Pakrykimas Lenkų Tarpe

New York (LAIC)—Viešose lenkų spaudos žiniomis, žinomas buv. Londono lenkų vyriausybės šulas Stefan Littauer liko paskirtas Varšuvinės valdžios Charge d'Affaires ad interim Washington. Iki šiol Charge d'Affaires pareigas ten ėjo kitas persimetėlis — Janusz Zoltowski.

Kaip žinome, nuolatinis Varšuvinės valdžios pasiuntiniu Washington turėjo būt paskirtas Prof. O. Lange, vienok, jo paskyrimas kiek susitrukdė. Prof. O. Lange yra žinomas savo oragarsėjusia kelione į Maskvą, kartu su kun. Orlemanskiu.

Tų pačių laikraščių žiniomis, Varšuvinės valdžios pasiuntiniu Meksike numatomas Jan Drohojowski.

London valdžios gerais laikais, p. Drohojowski buvo artimiausiu Prof. S. Kot padėjėju ir Informacijos Vice-ministeriu.

Šiuo metu Prof. Kot yra Varšuvinės valdžios pasiuntiniu Romoje, prie Kvirinalo.

Šių ponų dauguma, dar tik neperseniai, buvo pagrindine Londono lenkų politikos stūmuokle ir tradicinio lenkų imperializmo reiškiėja.

Nepriklausomos Lietuvos atstatymo atžvilgiu, dauguma jų buvo užėmusi itin nedraugingą poziciją.

Hitleris - Stalinas Planavo Pasidalinti Pasaulį

Nuernbergas, Vokietija, lapkr. 26 — Teisiant aukštuosius nacių, kurie kaltinami dėl nekaltų žmonių žudymo ir sukėlimo karo, iškyla įdomių dalykų.

Jung. Valstybių prokuroras karo kriminalistų teisme išskėlė viešai, kad Hitleris yra pasakęs savo generalams, dešimt dienų pirmu negu Vokietija užpuolė Lenkiją, "be pasigailėjimo nužudyti visus lenkų tautos vyrus, moteris ir vaikus."

Amerikos prokuroras taipgi išskėlė Hitlerio planą su Stalino pagalba pasidalinti pasaulį.

Hitleris savo kalboje, pasakytoje Vokietijos militariniams vadams rugp. 22 d., 1939 m., Obersalzberge, pareiškė: "Iš viso yra trys dideli valstybių vyrai pasaulį: Stalinas, aš pats ir Mussolini. Mussolini yra silpniausias ir nepajėgė palaužti nei karaliaus, nei bažnyčios jėgos."

"Stalinas ir aš esame vienintėliai, kurie numatome vien tik ateitį. Tad aš bėgyje kelių savičių papsausiu Stalino ranką bendroje Vokietijos - Rusijos sienoje ir pradėsiu su juo naują pasaulio padalinimą."

Taip, Hitleris "paspaudė Stalino ranką". Vokietija-Rusija pasirašė "krauju sucementuotą" sutartį. Stalinui leido užgrobti Pabaltijo valstybes, o Hitleris puolė Lenkiją, kurią taip pat iš užnugario puolė ir Rusijos raudonoji armija ir ją pribagė ir pasidalino.

Štai kodėl dabar Amerikos spaudoje keliamas balsas, kad ir Rusijoje yra karo kriminalistai, kurie taip pat turi būti teisiami.

Du Užmušta Traukinio Nelaimėje

Appleton, Wis. — Chicago & North Western keleviniui traukiniui trenkus į automobilį, penki žmonai nušoko nuo bėgių. "Du automobiliu važiuavę asmenys užmušti ir 52 traukiniu važiuavę asmenys sužeisti.

5-sios Armijos kariai ir jų pagelbinės šunų jėgos pirmutinis būrys grįžęs iš Italijos karo frontų, kur jie kovėsi savo laiku su naciais.

De Gaulle Sudarė Naują Vyriausybę

Paryžius, lapkr. 26 — Prezidentas Charles de Gaulle sudarė stiprią naują vyriausybę Prancūzijai, kurion įeina penki komunistai, šeši socialistai, šeši populistai respublikonai, du nepriklausomi, vienas radikalas ir vienas moderistas.

Komunistai negavo nei vienos svarbios ministerijos, kaip jie reikėdavo. Pats prezidentas Charles de Gaulle pats pasiliko valdžios ir armijos viršininku ir krašto apsaugos direktorium.

Amerikos Katalikų Vyskupai Užtaria Pavergtas Tautas

Washington, D. C. — Šiandienį lėktuvų išlėkė delemis dienomis įvykęs Jung. Valstybių Katalikų Vyskupų seimas rezoliucijose stipriai pasmerkė sovietų Rusijos agresingą politiką, pareiškėdami, jog Rusija turėtų būti užgrobtas Lietuva, Latvija ir Estija ir taipgi sutempė Lenkijos ir kitų rytinės bei pietinės Europos valstybių nepriklausomybes ir prievartos priemonėmis primetė joms raudonųjų vyriausybės ir bolševikišką tvarką.

Katalikų vyskupai reiškia baimę, kad tokia agresinga sovietų politika gali įtraukti pasaulį į dar baisesnę padėtį negu praėjęs antrasis pasaulinis karas. Pirminė valstybių vadams Atlanto Čarterį su jo kilniais principais.

Prezidentas Lėktuvu Lėkė Pas Motiną

Granview, Mo., lapkr. 26 — Prezidentas Truman lėktuvu iš Washingtono vyko į Missouri ūkį, kur jis užaugo, pas savo motiną, kad ją pasveikinti gimtadienio proga. Ji jau minėjo 93 gimtadienį.

Bostono Delegacija Dėl STO Sostinės Londone

Boston, Mass., lapkr. 26 — Bostonas tikisi laimėti, kad Suvienytų Tautų Organizacijos (STO) sostinė būtų Bostone. Pereitą šeš-

PANAIKINO MĖSOS RACIONAVIMĄ

Washington, D. C. — J. V. Agrikultūros sekretorius Anderson pranešė, kad nuo vidurnakčio iš penktadienio į šeštadienį pereinamos savaitės panaikinamas mėsos, kenuotos žuvies ir riebalų bei valgomųjų aliejų racionavimas.

Washington, D. C. — J. V. Agrikultūros sekretorius Anderson pranešė, kad nuo vidurnakčio iš penktadienio į šeštadienį pereinamos savaitės panaikinamas mėsos, kenuotos žuvies ir riebalų bei valgomųjų aliejų racionavimas. Sekretorius Anderson įspėjo visus nesunaikinti savo racionavimo knygelėlių galioje.

Austrijoje Komunistai Visai Prakišo

Vienna, Austrija, lapkr. 26 — Vakar įvyko rinkimai Austrijoje. Pirmieji daviniai aiškiai parodo komunistų pralaimėjimą. Socialistų ir Liaudies partijos laimi. Komunistai net raudonosios armijos okupuotoje zonoje susmuko. Jie patys prisipažįsta, kad nei raudonosios armijos būvimas jiems negelbėjo gauti daugiau balsų.

Industrijos centruose komunistai tikėjosi gauti tarp 15 ir 20 nuosimčių balsų, bet gal gaus nuo 2 iki 10 nuos.

Nesutaria Dėl Graikijos Plebiscito

Londonas, lapkr. 26 — Winston Churchill ir užsienio sekretorius Ernest Bevin susikirto parlamente dėl valdžios nusiteikimo atidėti Graikijos plebiscitą organizacijos klausimu būtų Bostone. Pereitą šeš-

Švedija Išduosianti 157 Pabaltijo Karius Pabėgėlius Rusijai

Seockholm, Švedija — Praneša, kad Švedijos valdžia sutiko išduoti 157 Pabaltijo valstybių karius, kurie buvo prievarta paimiti į Vokietijos nacių kariuomenę ir, progai pasitaikius, pabėgo iš kariuomenės į Švediją.

Sovietų Rusijos valdžia reikalavo, kad Švedija išduotų. Sakoma, kad ji sutikusi tą padaryti.

Visiems yra žinoma, kad Vokietijos naciai, nesilaikydami tarptautinių įstatymų, lietuvius, latvius ir estus prievarta paėmė ir kariuomenę ir juos vežė į karo frontus. Taigi atsiųskite švedijos parlamentui, abiejų žiūrint į Pabaltijo valstybių poziciją, tie kariai ir tiktai kitai traktuojami, kaip tik tremtiniai. Tačiau, jeigu jie bus grąžinti į Rusiją visi greičiausia bus nužudyti.

Mes, Amerikos lietuviai turime dėti visas pastangas tas nekaltas gyvybes išgelbėti. Prašykime mūsų Prezidento Truman, Senatų ir Kongresmanų, kad tautiečių pabėgėlių užsistotų nekaltus žmones išgelbėjimui iš rusų nagų.

Švedija išduosianti 157 Pabaltijo karius pabėgėlius Rusijai. Tuo pat metu ALT pasisuntė atsišaukiamą ir Šv. Tėvui. Šiomis dienomis taigpi bus atsikreipta į j-vairias įtakingesnes Amerikos organizacijas.

Patirta, kad Amerikos išgelbėti. Prašykime mūsų latviai ir estai patrijotai taip pat daro žygių savo torių ir Kongresmanų, kad tautiečių pabėgėlių išgel-užsistotų nekaltus žmones bėjimui iš rusų nagų.

Jung. Valstybių Paštas Priima Laiškus Išblaškytiems Asmenims Europoje

Washington, D. C., lapkr. 26 — Jung. Valstybių valdžia leidžia ribotą pašto aptarnavimą tarp Jung. Valstybių ir amerikiečių zonoje (Austrijoje ir Vokietijoje).

J. V. Valstybės departamentas praneša, kad amerikiečiai galės rašyti laiškus ir siųsti penkių svarų siuntinius - dovanas Jung. Valstybių okupacijos zonoje esantiems išblaškytiems asmenims (displaced persons).

Išvietinti arba tremtiniai, kurie yra Jung. Vals-

tybių zonoje jau gavo specialius atvirukus, kad galėtų pirmi tuojau parašyti savo giminėms ar pažįstamiems, Amerikiečiai gavę minėtus atvirukus turės parodyti pašto pareigūnams, kad paštas priimtų jų laiškus arba siuntinius.

Taigi ir lietuviai, kurie randasi Austrijoje ir Vokietijoje ir su kuriais iki šiol tiesioginiai nebuvo galima susirašyti, kaip tik prisiųskite atvirukus, tai gavėjai galės rašyti jiems laiškus ir siųsti siuntinius.

Amerikos Lietuvių Kongreso Svarbesni Darbai

Amerikos Lietuvių Kongresas prasideda ketvirtadienį, lapkr. 29 d., Chicago Congress viešbutyje, 520 South Michigan avenue (HARRISON 3800).

Kongresas užtruks tris dienas, lapkr. 29 ir 30, ir gruodžio 1. Numatytas štai koks darbų programa:

Prieš oficialų Kongreso atidarymą lapkričio 29 d., 9 val. ryta įvyks pamaldos už Lietuvą Šv. Jurgio parbažnyčioje, 3230 S. Lituanica ave. Iškilmingas mišias atlaikys ALT narys, kun. P. M. Juras, o pamokslą pasakys kun. J. Balkūnas.

Ketvirtadienį, lapkričio 29 d., 10 valandą ryta į-

vyksta iškilmingas atidarymas su ceremonijomis. Po to eina prezidiumo sudarymas, dienotvarkės priėmimas ir sveikinimai.

Popietiniame posėdyje iškilmingas karo laimėjimo paminėjimas. Tai atliks svarstomos taikos atsteigimo problemos.

Penktadienį, lapkričio 30 d., 9 val. Rytinis posėdis pašvęstas Lietuvos nepriklausomybės reikalams. Tarp kitų kalbės ministris P. Žadeikis.

Lietuvos reikalai svarstomi ir popietiniame posėdyje. Šiame posėdyje apie 3:30 kalbės Chicagos arkivysk. Samuel A. Stritch.

7:30 val. vakare tame pa-Tęsinys 2-rame pusl,

IVAIROS ŽINIOS

Rusų Pravoslavų Bažnyčios Sovietizacija

New York (LAIC) — Įdomi padėtis: sovietų vyriausybė, pirma taip žiauriai persekiojusi bažnyčią, dabar perka patriarchui ir rusų vyskupams viską, pradedant brangakmeniais išpuostomis mitromis, baigiant autuvu, ir cerkvėmis parūpina ne tik alyva deginamas lempeles, bet ir brangias ikonas. Ikonos buvo gaminamos nežiūrint ir karo. Daugeliu atvejų seniau konfiskuotos žmonių branginamos ikonos dabar gražinamos iš muziejų. Popai aprūpinami reikalingais drabužiais, ypač labiau užsieniečių laikomuose miestuose. Kai po aukščiausių minėto aukštosios dvasios suvažiavimo buvo iškeltos vaizės, produktai buvo suteikti iš vyriausybės sandelių, o komunistas J. Karpovas buvo garbės svečiu. Patriarcho chore, sovietų vyriausybės patvarkymu, gieda valstybinės operos solistai. Kaip toliau "Sec. Viestnik" rašo, per pravoslavų bažnyčią sklaidžiama mintis, kad "krikščionims turi rūpėti ne mūsų laisvė, o laisvė nuo nuodėmių". Visose cerkvėse įsakyta maldą už Staliną: "O zdravii i blagodenstvii bogopostavlennavo voždja narodov christoliubivij deržavj našei" (Malda, prašant sveikatos ir palaimos — Dievo pastatytam tautų voždžiui mūsų Kristų mylinčios valstybės). Maskvoje leidžiamas patriarcho laikraštis "Vestnik moskovskago patriarcha". Jis leidžiamas valstybinės spaustuvės (kitokių Rusijoje nėra) ir jį turinys — toks, kokiam galėtų tilpti bet kuriam komunistų laikrastyje.

Po revoliucijos, nuvertus carą, kufs buvo pravoslavų bažnyčios galva, 1917 m. buvo sušauktas vadovaujančių bažnyčios asmenų suvažiavimas, kurs priėmė demokratinę pravoslavų bažnyčios konstituciją. Į bažnytines pareigavietes buvo net įvestas rinkimų principas. Bolševikų persekiojimams neleidodo pilnai tos konstitucijos įgyvendinti, bet vis dėlto, daugiau ar mažiau, nepriklausomai ir demokratiškai pravoslavų bažnyčia tvarkėsi kuo ne 30 metų.

Šių 1945 metų vasario mėnesyje įvykęs pravoslavų hierarchij suvažiavimas išrinko patriarchu Aleksiejų. Bolševikų planų poveikyje, suvažiavimas buvo priverstas pakeisti demokratinę bažnyčios konstituciją ir įvesti į bažnytines pareigavietes skyrimo principą. Patriarchas, pagal konstituciją nominaliai liko vienintelis šeiminkas pravoslavų bažnyčios, bet tikrumoje jisai priklauso nuo valdžios skirto komiteto pirmininko, kuriam pavesta tvarkyti pravoslavų bažnyčios reikalai. To komiteto pirmininku paskirtas Jurgis Karpovas, komunistas, taigi ir ateistas (bedievis), pirma buvęs GPU valdininku, kuriam buvo pavesta bažnyčių sekimas. Karpovo igaliojiniai yra paskirti prie kiekvieno pravoslavų vyskupo ir jiems suteiktos labai plačios teisės. Tuo būdu, pravoslavų bažnyčia padaryta sovietų vyriausybės klusniu įrankiu. Susidarė

Padėčiai pailiuotai, štai du tremtinių kolonijoms tipingi pranešimai: "Veikia gimnazija (ar progimnazija), tautinis meno ansamblis, sportinis klubas, kurios pradžios mokyklos, keturi vaikų darželiai, amatų mokykla, keli chorai ir leidžiami 2 laikraščiai". Šis vaizdas yra tipingas stambesniai tremtinių kolonijai.

Mažesnėse kolonijose vaizdas, suprantama, kiek kuklesnis: "Isteigta pradžios mokykla, vaikų darželis ir suorganizuoti anglų kalbos kursai". Be to, per visas kolonijas ruošiamos paskaitos, kursai, skaitomi referatai.

Pav. Wiesbaden stovykloje isteigtas liaudies universitetas. Ten pat susiorganizavo miškininkų skyrius, kuris, tikimasi, išaugs ir aukštąją miškininkystės mokyklą. Ravensburge gyvenęs rašytojas Petras Babickas parašė trijų veiksų su prologo vaidinimą "Gintara Kraštas". Ten pat gyvenęs poetas Bernardas Brazdžionis su pedagogu Ignu Malinausku parengė naujus elementorius pradžios mokykloms.

Hanau gyvenęs dailininkas V. K. Jonynas pakviestas pailiuotai prancūzų rašytojo Prosper Merimee veikalą "Lokys", kurio motyvas paimtas iš Lietuvos praeities. Klaipėdietis žurnalistas Jonas Grigolaitis parašė atsiminimus iš Oranienburgo vokiečių koncentracijos stovyklos, kurioj jis iškalėjęs ketvairius metus. Atsiminimai pavadinti "Nacių Praga". Haffkrug kolonijoje, literato J. Krumin'o pastangomis, išleistas 60 puslapių literatūros almanachas, "Baltija", bendradarbiaujant pirmaeiliams lietuviams rašytojams. Lietuvių Sąjungos Centro jau sudarytos visoms tremtinių mokykloms pagrindinės programos.

Šiuo metu, programos multiplikuojamos ir kam reikia siuntinėjamos. Vardoveliams spausdinti leidimas jau gautas. Pirmon eilėn spausdinami vadovėliai pradžios mokykloms. Organizaciniu požiūriu: visose stambesnėse kolonijose veikia Lietuvių Sąjungos ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus skyriai. Pastarasis liko perorganizuotas.

Komunistų "rojus" — visi lygūs ubagai.

Nekalto Prasidėjimo Vienuolyne,

Putnam, Conn. šį penktadienį t. y. gruodžio 30 dieną pradeda Novena į Nekaltai Pradėtąją. Daugelis lietuvių prislutė savo intencijas prašydami melstis už Lietuvos laisvę, už ištremtuosius lietuvius ir padėkoti Dievui už Amerikos pergalę bei laimingą sūnų iš karo fronto sugrįžimą. Novena tęsis iki gruodžio 8 dienos.

Švietimo Ir Kultūros Pramogų Srityje

Mažesnėse kolonijose vaizdas, suprantama, kiek kuklesnis: "Isteigta pradžios mokykla, vaikų darželis ir suorganizuoti anglų kalbos kursai". Be to, per visas kolonijas ruošiamos paskaitos, kursai, skaitomi referatai.

Pav. Wiesbaden stovykloje isteigtas liaudies universitetas. Ten pat susiorganizavo miškininkų skyrius, kuris, tikimasi, išaugs ir aukštąją miškininkystės mokyklą. Ravensburge gyvenęs rašytojas Petras Babickas parašė trijų veiksų su prologo vaidinimą "Gintara Kraštas". Ten pat gyvenęs poetas Bernardas Brazdžionis su pedagogu Ignu Malinausku parengė naujus elementorius pradžios mokykloms.

Hanau gyvenęs dailininkas V. K. Jonynas pakviestas pailiuotai prancūzų rašytojo Prosper Merimee veikalą "Lokys", kurio motyvas paimtas iš Lietuvos praeities. Klaipėdietis žurnalistas Jonas Grigolaitis parašė atsiminimus iš Oranienburgo vokiečių koncentracijos stovyklos, kurioj jis iškalėjęs ketvairius metus. Atsiminimai pavadinti "Nacių Praga". Haffkrug kolonijoje, literato J. Krumin'o pastangomis, išleistas 60 puslapių literatūros almanachas, "Baltija", bendradarbiaujant pirmaeiliams lietuviams rašytojams. Lietuvių Sąjungos Centro jau sudarytos visoms tremtinių mokykloms pagrindinės programos.

Šiuo metu, programos multiplikuojamos ir kam reikia siuntinėjamos. Vardoveliams spausdinti leidimas jau gautas. Pirmon eilėn spausdinami vadovėliai pradžios mokykloms. Organizaciniu požiūriu: visose stambesnėse kolonijose veikia Lietuvių Sąjungos ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus skyriai. Pastarasis liko perorganizuotas.

Komunistų "rojus" — visi lygūs ubagai.

J. E. ARKIVYSKUPO LAIŠKAS,

skaitytinas bažnyčiose per du Sekmadienius: lapkr. 25 ir gruodžio 2.

Brangieji Broliai: —

Kiekvienais metais, pirmąjį Adventų sekmadienį, mes prašome gausingai paremti Katalikiškąjį Amerikos Universitetą, kaip aukštesniojo išsimokslinimo centrą. Viso pasaulio katalikai yra daugiau negu kada nors pasiryžę palaikyti, išvystyti ir pagerinti katalikiškos apšvietos sistema, ypač aukštesniojo mokslo srityje. Skaudus prityrimas jiems parodo, kad jeigu nuosirdžiai ir uoliai nepalaikys savo mokyklų ir kolegijų, tai nebus kito būdo įskiepyti amžinai išmintingą Bažnyčios mokslą ir dvasią naujai mūsų kartai, kuri ant esamų darbų griuvėsių turės kurti pastovią ateities taiką. Apvertkinas proto ir doros susmukimas, šio karo metu pasireiškęs, ir stoka sveikų principų taikos kūrimo pastangose, verčia katalikus, kiek išgalint, steigti savo aukštesniasias mokyklas.

Ačiū Dievui, Amerikos tradicija leidžia mums tai daryti. Tipinga mūsų aukštesniojo mokslo įstaiga yra Amerikos Katalikų Universitetas. Jis yra įkurtas mūsų šalies sostinėje. Jis moko ir auklėja katalikiškoj dvasioj tūkstančius, iš įvairių šios šalies kraštų ten vykstančių, dvasiškių ir pasauliečių studentų, kurie grįžę į savo gimtąsias vietas, uoliau ir sumaniau tarnauja Bažnyčiai ir tautai.

Kasmet mes ten siunčiame mokyti po kelis jaunus kunigus; taip pat ir keletas Arkivyskupijos seserų - vienuolių naudojasi to garbingo Universiteto mokslo. Mūsų Vyskupija visuomet buvo viena iš uoliausiųjų Katalikiško Universiteto rėmėjų. Tad prašome ir dabar gausiai paremti mūsų Universitetą, kurs sudaro labai stambią dalį katalikiško švietimo programos.

Jūsų ištikimas Kristuje,
RICHARD J. CUSHING,
Bostono Arkivyskupas.

Lapkričio 21, 1945.

NEVYKUSI FOREIGN POLICY ASSOCIATION LEIDINIO NUOMONĖ

New York (LAIC) — Į burg išvadžiojimus kur rimumą pretenduojanti tikslingiau būtų pavadinti Foreign Policy Association (22 East 38th St., New York 16, N. Y.) nepersekiniai išleido naują brošiūrę, taip vadinamojo Headline Series. Brošiūrėlė pavadinta — "European Jigsaw".

Du tos brošiūrėlės puslapiai yra skirti Baltijos kraštams (27-28). Nekaltant apie stambius prasilenkimus su faktinąja dalykų puse, The Baltic States autorius (Samuel Van Valkenburg), visą Baltijos kraštų kompleksą, nagrinėja išimtinai rusų vokiečių rungtyniavimo šviesoje, tariant, brutališkos jėgos santykių plotmėje. Veikalą skaitančiam asmeniui neišvengiamai susidaro įspūdis, kad kitokio likimo tie kraštai tikėtis negali ir pagrindo geresniai ateičiai jiems nėra. Tuo tarpū, programiniėje tos leidyklos deklaracijoje mes skaitome — "The object of the Foreign Policy Association's Headline Series is to provide sufficient unbiased background information to enable readers to reach intelligent and independent conclusions on the important international problem of the day..."

Deja, tenka pasakyti, kad Baltijos kraštų padėtis nušvietimas šį kartą nėra nei "sufficient" nei "unbiased". Taip pat tenka paabejoti ar skaitytojas galės susidaryti "intelligent and independent" tuo klausimu išvadą.

Šia prasme, 7-as brošiūrėlės skyrius yra ne tik kad nevykusiai parašytas, bet ir aiškiai prieštaraujantis šio krašto užsienio politikos linijai.

P. Samuel Van Valkenburg

Amerikos Lietuvių Kongresas

(Pradžia 1-me puslapyj)

čiame Congress viešbutyje, Gold Room salėje, įvyksta Kongreso Bankietas, kurio pelnas skiriamas Lietuvos gelbėjimo reikalams. Numatomas gausus dalyvavimas — apie 600-700 svečių.

Šeštadienį, gruodžio 1 d., 9 val. ryta. Paskutinei Kongreso dienai numatomi šie darbai: Amerikos Lietuvių Tarybos raportas ir diskusijos, Informacijų Centro ir komisijų raportai, ir naujos ALT rinkimas.

Kongreso svečių ir delegatų priėmimu, pranešimais spaudai, programu ir kitais Kongreso reikalais rūpinasi šios komisijos:

Spaudos ir Radio Komisija. Per lietuvišką bei anglišką spaudą ir radio informuoja visuomenę apie Kongreso uždavinius. Komisijai pirmininkauja Dr. A. Montvidas.

Svečių Priėmimo Komisija. Šiai komisijai vadovauja K. Mačiukas, 2439 West 69th street, Chicago, Ill., tel. PROspect 3140. Ji registruoja delegatus ir svečius, ir parūpina kambarius.

Programos Komisija. Ji kviečia įtakingus amerikiečius į Kongreso svečius. Šiai komisijai talkininkauja Federal Savings and Loan Association prezidentas J. Mackevičius. Ji taipgi turi sudariusi Kongresui meninę programos dalį, kurioje dalyvauja žymūs solistai ir muzikai.

IVAIROS SKELBIMAI

REIKALINGA prityrusi Virėja ir šeiminkė lietuviškoj klebonijoj. Alga \$100.00 į mėnesį pradžiai, pabuvus pas pakelta. Kreipkitės pas Kleboną. Rev. L. J. Mendelis 114 W. Saratoga St., Baltimore 1, Md. (16-23-30)

Juozas Kasinskas Inc.

Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosnai dėl visokių reikalų Patarnavimas Dieną ir Naktį

Kongreso knygos spausdinimu rūpinasi A. Kaulakis.

Finansų Komisija. Rūpinasi Kongreso lėšomis ir priiminėja aukas, kurias perduos Kongreso išrinktai komisijai. Pirmininkauja J. Sukys.

Bankieto Komisija. Tvarko visus lapkr. 30 bankieto reikalus. Bilietai vienam asmeniui \$5.00. Bankietas įvyksta pirmaeiliam Chicago viešbuty. Komisijos sąstatan įeina 21 narė, o vadovauja E. Mikužiūtė. Rezervacijos tvarko E. Samienė, 3442 S. Union ave., tel. YARDs 3962.

Streikai Ištraukė 1,250,000 Darbininkų

Jung. Valstybėse, karui pasibaigus, kilo streikų banga. Jau 500,000 darbininkų dėl streikų neturi darbų. Montgomery Ward & Co. 83,000 darbininkų išeina į streiką, o 656,000 darbininkų trečiadienį balsuos streikuoti ar ne. Taigi iš viso susidarys 1,250,000 darbininkų, kurie dėl streikų neturės darbų.

Streikai yra paskutinė darbininkams priemonė iškovoti sau geresnį atlyginimą ir darbo sąlygas.

Jung. Valstybių valdžia turėtų įsimaityti ir bešališkai turėtų tarpininkauti, kad kilusius ginčus tarp darbininkų ir darbdavių teisingai išaiškintų. Kai kur yra užsispyrimų ir iš vienos pusės ir iš kitos. Teisingus darbininkų reikalavimus turėtų be atidėliojimo patenkinti. Pragyvenimo kainos nesumažėjo, o darbininkų algos arba darbo valandos sumažintos. Taigi negalima reikalauti, kad darbininkai sunkiai dirbtų ir pusbadžiai gyventų. Darbininkams turėtų būti užtikrintas tinkamas pragyvenimas su šeimomis.

De Gaulle Siūlo Nacionalizuoti Bankus

Paryžius, lapkr. 26 — Prezidentas Charles de Gaulle įteikė parlamentui valdžios programą, kurioj siūlo tuojau nacionalizuoti bankus, elektros ir apdraudos įstaigas.

Paliuosuotas japonas - karys iš karo tarnybos su ryšuliu ant pečių, stotyje sutinkamas jo žmonos su kūdikiu ant pečių.

Greit Palengvina žiauria STREŪŲ GELĄ

Miaomiam palengvinti bandyk šį svarą, naują patikrinta būda atliuosiot paprasčiausiu būdu. Tik uždekt vieną Johnson's BACK PLASTER ant pat skaudamos vietos, švelnis jo vaistai palengvina AILDO jum nugarą, sujūdiną kraujo apytaką, skaido jo privinimus, lengvina skausmą, šilta miltino priedanga laiko šiluma viduj, šaltj lauke — duoda nuolatinę atramą — jautiesi puikiai! Reikalauk Johnson's Johnson & Johnson pagaminto. Arčiausioj vaistinėj.

Johnson's BACK PLASTER

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom gericusj toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir visokiems
Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERŪLSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Užieny kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

DARBININKAS

666 West Broadway, South Boston, Mass. Telephone SOUTH Boston 2680

Ganytojai Perspėja

Pasauly niekad nebuvo pilnos teisybės, bet kad pasaulis būtų buvęs taip pilnas neteisybių, kaip dabar yra, — istorija to neparodo. Yra buvę ilgų karų (30 — 100 metų), kruvinių skriaudų ir sunkių vergovių, bet visuomenė, arba taip vadinama viešoji opinija, tuos žiaurumus ir skriaudas pasmerkdamo, kaip esminiai blogus dalykus. Dabar gi atrodo, kad vyriausieji pasaulio vadai visiškai prarado teisingumo principą. Neteisingumas, smurtas, klasta — bendrai, visi neigiamieji žmogaus prigimties ypatumai — įsigijo pilietybės teisių moderninės "moralybės" kodekse. Kas bloga, žema, niekšinga, šiais laikais atrodo legalizuota. Tiek urmu pasireiškusių viešų nedorybių bei neteisybių niekad nėra buvę. Ir, dėja, prieš tokį negirdėtą nenormalumą beveik neprotestuojama. Vieni neišdrįsta, kiti jau apsikentę su gėdos ir padorumo išnykimu. Tikrai vienoj srity norima įlaužti nedorybės lanką, kuriuomi siekiama žmonių apjuosti. Ta sritis tai katalikų spauda ir Bažnyčios Episkopatas.

Net tais laikais, kuomet įsivyravusi bolševikų cenzūra norėjo užčiaupti tiesos žodį, katalikų spauda nesidavė terorizavimui. Ji gynė ir tebegina nuskriaustas tautas ir smerkė "paglostymo" politiką, kuri besočiui diktatoriui nuraminti, stumia jo gerklėn vis naujas aukas, tautų bei valstybių formoje. Nežiūrint, ko kia buvo ar tebėr diktatoriaus nuotaika — pyktis, kerštas ar pasityčiojimas — katalikų spauda jo užsimojimus smerkė ir tebesmerkia. Gal kas sakys, kad tai tuščios pastangos: ką teroristas nukando, iš dantų nepaleis. Gal būt. Bet spauda vis vien negali tylėti. Kitaip, ji lyg užgirtų juodus darbus ir kruvinas skriaudas. Kiek iš to naudos — ne mums spręsti. O pareigą vis dėlto reik atlikti, kad ir ji būtų nemaloni ir bergėdžia.

Bet ne bergėdžias Amerikos Vyskupų žodis, ypač kai jį tariama organizuoto Episkopato vardu. Tai jau pajėga, su kuria tenka skaitytis. Jie patriotai ir atstovauja daugelį milijonų taip pat patriotų, kurie moka valstybei mokesčius ir už jos laisvę gyvybę aukoja. Tą reikšmingą žodį Vyskupai tarė savo konferencijoje, įvykusioj Katalikų Universitete, Washingtone. Bendrai suredaguotame memorandume Ganytojai rimtai ir atvirai pasisako, kad šiuo momentu gyvename gal pavojingiausią istorijos krizį, daugiausiai dėl to, kad turintieji stiprią galią turi labai silpną valią. Prisibijo dik-

Jonas Kmitas.

YVTIS ir ERELIS

APYSAKA XV.

Revoliucionierių Mitingas

Čia kalbėtojas kvietė visus susitelkti ir svarstyti esamus klausimus. Jo kalba buvo graži ir tikslī, nēr kę sakyti. Tačiau susirinkusiųjų dėmėsio ji kaip ir nepagavo. Kiekvienas buvo užimtas savo mintimis. Michailovas tik viena ausimi klausėsi "ispano" kalbos. Į tai, kiek jis nugirdo, atsiinėš su pilniausia panieka. "Tas asilas iš knygos iškalė", — tik tiek kritikos Michailovas tepašven-tė Franko kalbai, nes jo mintis buvo užimta klausuku: kaip čia likdavus Andrių ir Pilvutį drauge? Rostovas atydziai klausėsi tik tuo tikslu, ar nenugirs, kiek Franko užta-raus žydus, o kiek ispanus. To nenugirdęs, ant visos kalbos jis tik ranka numojo. Pilvutis klausėsi su išdidžiu nuolaidumu. Jis jau-tėsi šio momento didvyriu. Trafaretiškos Franko teorijos geros skelbti miniai, ne va-dams. "Ispanas" gali sau sveikas kalbėti kę nori, bet visa situacija tai jo, Pilvučio, ran-kose. Franko kalba tai tik nuobodi pilietiš-kųjų dorybių recitacija, gi revolucijos su-krėtimai su jos ugninga iniciatyva tai jam, Pilvučiui, priklauso. Jo veido išraiška sakyte sakė: "Tu sau sveikas kalbėk, bet aš tą visą geriau žinau ir kur kas gviau atpasakočiau. Nė originalumo, nė revolucioniškos ug-nies. Ta pasaka tik vištoms tetinka".

Andriui pradėjo jau gerokai įkyrėti visa ta painiava. Tie žmonės buvo jam beveik ne-

LIETUVIŲ TREMTINIŲ GYVENIMAS SIBIRE, KRASNOJARSKO APYL. STOVYKLOJE

Vienas asmuo, kurį čia žymėsime raide S., kuris buvo iš Lietuvos išvežtas į Sibirą, neseniai papasakojo savo pergyvenimus.

S. buvo bolševikų išvežtas 1940 m. VI. 16 d. Iš karto jį nuvežė į N. Vilnios stotį, kur vyrus atskyrė nuo jų šeimų. Toliau traukiniu, kuriame buvo 60 prekių vagonų (vagone buvo apie 35 žmonės), vežė per Smolenską (tenai pirmą kartą po kelių dienų davė valgyti, t. y. duonos ir vandens), Orlą, Novosibirską ir Omską į stotį Rešioty. Iš tenai p. S. nuga-beno į priverčiamųjų darbų stovyklą Kraslag (la-ger' Krasnojarskago kra-ja) Niznepoimskoje Otde-lenije, Nr. 7, ant upės Poik-ma kranto. Iš viso kelionė ligi stoties Rešioty truko apie 3 savaites.

Stovykloj buvo apie 1000 lietuvių. Jų tarpe: buv. Respublikos Prezidentas Stulginskis, buv. ministris St. Šilingas, gen. Spran-gauskas, agronomas Vasa-revičius iš Šiaulių apkr., Dr. Steponavičius iš Aly-taus, plk. leitin. Gasunas, Dr. Karvelio, buv. Fin. Mi-nisterio brolis, gen. Rašti-nio tėvas (mirė 1940 m. rudenį) ir brolis, plk. Rau-los brolis ūkininkas, gink-ly fabrikos karininkai su-nviršininku pryšaky. Prezi-dento Stulginskio sveikata

taip, kad jo viršūnė atsi-tatoriaus, laužančio teisingumo ir teisėtumo principus ir smaigiančio bei naikinančio ištisas tautas. Kaip su-derinti su Atlanto Čarteriu Pabaltės valstybių užgro-bimą ir priverstiną jų įjungimą į Rusijos Sovietų Są-jungą? Kaip galima leisti ir net užgirti pavergimą Len-kijos, Vengrijos, Rumunijos ir kitų Europos kraštų? Taip pat ir Vokietijos likimas negali būt mums abejin-gas. Ar ir ji bus paaukota diktatoriaus alkiui nuraminti?

Amerika turi užtektinai galios išgelbėti demokra-tiją, kuriai ruošiami pražūtis, prisidengiant tos pačios demokratijos vardu. Kodėl tos galios nepanaudojama?

Toks Ganytojų perspėjimas, plaukiąs iš tikėjimo meilės ir perimtas idealingu patriotizmu, turėtų rimtai suaidėti sveikai protaujančių piliečių širdyse.

jau buvo labai bloga, kai jį atvežė į stovyklą. Pabuvēs stovykloje trumpą laiką, jis visai nusilpnėjo, bet čekistai vistiek kasdien varydavo jį į darbą. P. S. ma-no, kad p. Stulginskis stovyklos režimo ilgai išlai-kyti negalėjo. Lietuviai buvo traktuojami ir vadi-nami fašistais. Lietuvos karininkai sudarė atskirą darbo brigadą. Su jais bu-vo elgiamasi ypač žiauriai.

Kariniai kirto mišką. Eiti į darbo vietą reikėjo 6-8 km. per pelkes ar — žiema — per gilų sniegą. Žmonės nuėję ligi darbo vietas jau taip pavargdavo, kad netu-rėjo jėgų dirbti. Darbas tęsėsi nuo saulės užtekėji-mo liki sutemos. Kelionės į darbą ir atgal į darbo lai-ką neįeidavo. Miškas buvo padalintas į 15-20 ha. skly-pus, kurių kiekviename dirbo tam tikra brigada. Kaliniams buvo uždrausta pereiti iš savo sklypo į ki-tą. Laikytis šito draudimo buvo labai sunku, nes to-kių sklypų sienos nebuvo pažymėtos, tikrai sklypų kampuose buvo kelių mo-terių bokštai, kuriuose sto-vėjo sargybiniai ir be įspė-jimo šaudė į kalinius, ne-tyčia perėjusius į gretimą sklypą. Šitokių būdu buvo nušauta daug žmonių. Vie-lų kartą p. S. brigada nuo-kiрто medį, kuris griuvo

ARCHBISHOP Jinn J. Mitty, of San Francisco, is one of five American Archbishops to be nominated for the College of Cardinals. Appointment will be made some time in November or December. There are 22 vacancies in College of Cardinals.

dūrė gretimam sklype. Čekistas prižiūrėtojas įsakė vienam lietuviui kapitonui nueiti prie viršūnės nuva-lyti šakas. Kapitonas at-kreipė prižiūrėtojo dėmesį, kad yra uždrausta eiti iš savo sklypo ribų, bet čekis-tai vistiek privertė jį eiti. Kai tik kapitonas nuėjo, čekistas pasakė stovin-čiam bokšte prižiūrėtojui šauti. Kapitonas buvo nu-šautas.

Valgyti davė 400-500 gr. duonos ir du kart — rytą ir vakarą — sriubos, t. y.,

SVEIKI, BROLIAI DAINININKAI

Sveiki, broliai dainininkai, Mielos seselės, Drauge visi uždainuokim Linksmas daineles. Kaip vasarą girios skamba Nuo paukščių dainų, Ir per dienas visur girdis Balseliai anų. Tai ir mes dainuokim, broliai, — Vasara daili, Kad mūs dainos būt girdėti Arti ir toli.

Jauni esam, tai dainuokim, Kolei mums patink, Kol drauge pasaulis visas Linksmas aplink...

drungno vandens su agur-ku sunka po 1/2 literio. Duona buvo neiškepta. Cukraus nei druskos ne-buvo. Kas perviršydavo darbo normą, gaudavo 700 gr. duonos ir šaukštą kruo-py. Kaliniai iš karto pra-dėjo sirgti, ypač dėl vita-minų trukumo. Užėjus šal-čiams, stovykloje mirė 8-10 žmonių kasdieną. Vaistų nebuvo jokių. Ka-liniai buvo laikomi medi-niuose barakuose. Kurenti buvo leidžiama tik šako-mis, kurias kaliniai įsteng-davo parsinešti, grįždami iš darbo. Tad barakuose temperatūra buvo ne kuo aukštesnė, kaip ore. Šalčio buvo 42-45°, bet žmones vistiek varė dirbti. Suša-lus žemei, mirusių nelaido-jo, bet lavonus krovė vie-name barake ligi pavasa-rio.

Kiekvieną naują kalinių administraciją iškratyda-vo, atimdama viską, išsky-rus tai, kuo žmogus buvo apsilvilkęs. Iš ūkininkų bu-vo atimti lašiniai ir šiaip maisto produktai atvežti iš Lietuvos. Iš gydytojų atė-mė instrumentus ir vaist-us. Ypač stropiai buvo a-timinėjama kryž i u k a i, maldaknygės, šventi pa-veiksliukai.

Paleistas iš stovyklos, p. S. kurį laiką gyveno Bar-naule. Tenai buvo irgi keli tūkstančiai deportuotųjų lietuvių, daugiausia mote-rų ir vaikų. Čia mirtingu-mas nuo maisto stokos bu-vo ypač didelis vaikų tar-pe. Taip, viena moteriškė laidojo mažą berniuką, o grįžusi namo, rado mirusi kitą savo vaiką. Produktų kainos Barnaule laisvoj rinkoj buvo šitokios: kō-pustų 1 kg. — 5 rubliai, a-gurkų 1 kg. — 5 rub., bul-vių kibiras (7-8 kg.) — 50 rub., sviesto 1 kg. — 300 rub., mėsos visai nebuvo. Senų batų pora — 3000 ru-blių, seni vyr. marškiniai — 300 rub. Kaip žinoma, 10 rub. arba 1 cervonec y-ra vienas anglų svaras.

1941 m. žiema dauguma lietuvių iš Barnaulo buvo

LAIC Leidinių Kritika Ir Bibliografija

100 BOOKS RECOMMEN-DED BY CATHOLICS — skelbia New York Times.

New York (LAIC) — Kaip "The New York Times" iš lapkričio 3 d. praneša, The Cardinal Hayes Literature Commit-tee lapkr. 2 d. paskelbė sa-vo užgyrimą (selection of recommended books) šim-tui leidinių. Tarpe 21 isto-rinio turinio knygu, komi-sija sumini LAIC leidinį — Lithuania's Fight for Freedom, by E. J. Harri-son. Greta šio leidinio, ko-misija rekomenduoja ir Latvijos Pasiuntinybės Washingtone leidinį, Lat-vian - Russian Relations, kuriame surinktos sutar-tys pradant 1731 m. Ny-stad taika ir baigiant šio karo dokumentais.

Harrison'o leidinys origi-naliai išėjo Londone 1944 m. lapkričio mėnesį. Auto-riui sutikus, LAIC išleido pirmą amerikonišką laidą š. m. vasario mėnesy. Kny-ga tiek greitai pasklido, kad kovo mėnesy teko lei-sti jau antrą laidą.

Harrison'o knyga yra objektyvi Lietuvos istori-ja. Ypatingai turtingas laikotarpis nuo šio karo pradžios ligi vokiečių oku-pacijos galo. Šią istoriją papildo kiti LAIC leidiniai — An Appeal, Supplement ir Lithuanian Bulletin. Harrison'o knyga dar ga-lima gauti. Kaina 50 cent. Užsakymas reikia adre-suoti: Lithuanian Ameri-can Information Center, 233 Broadway, N. Y. 7, N. Y.

kažkur išvežta Ob upe baidokais.

Iš Druskininkų 1941 me-tais bolševikai deportavo 16 šeimų — 1 lietuvių ir 15 žydų šeimų. Žydų tarpe deportavo Čekovskį, lent-piūvės ir elektros stoties savininką, Frenkelį pensio-jono savininką, Soloveiči-ką, Montvilickį.

palaukęs, jis pradėjo į jas belsti taip negar-siai, jog atrodė, kad kas iš lauko į jas takš-noja. Labai atsargiai pravėręs duris, Andrius tyliai paklausė: "kas ten?", paskum ir pats nejučiomis į priemenę išslinko. Ten pa-sigirdo tylus šnižbždesys. Po valandėlės Andrius sugrįžo labai susirūpinęs ir nusigandęs, ir tyliai, beveik pašnabždomis prabilo į susi-rinkusius:

— Draugai, turiu pranešti labai nemalonią žinią. Prie mūsų namų artinasi būrys žandarų. Tur būt pergarsiai kalbėjomės ir kas iš kaimynų pakišo liežuvį. Gelbėkitės, kaip kas įmanote!

Ir pats smuko į tamsią priemenę, bet nie-kur neišėjęs, įlindo į kertę ir žiūrėjo, kas čia bus.

Tai buvo magiškas žodis. "Ispano" kalba staiga nutrūko, ir visi revolucionieriai, nė žodžio nepratarę, žaibo greitumu išsmuko pro duris. Už lango pasigirdo skubus kojų trepsėjimas, tarsi būtų bėgęs būrys avių. Andrius išėjo iš kertės ir visu balsu nusikvato-jo. Iš kitos kertės atsargiai išsėlino tamsus šešėlis. Tai buvo Andriaus tėvas.

— Ar jau visi išsinešdino? — paklausė se-nis Stuobrys.

— Visi alei vieno! Išbėgo kaip zuikiai. Tai tau ir revolucionieriai. Niekad nemaniau, kad jie tokie šiaudadūšiai.

— Bet kodėl pats nebėgi, jei žandarai atei-na?

Andrius plačiai nusišypsojo.

— Jokiu žandarų čia nėra. Tai aš juos su-galvojau, kad tie nekviesti svečiai greičiau išsinešdintų. Nusibodo man klausyti jų pa-sakų. Ir kaip jie sužinojo, kad aš čia buvo-ju? Tas man pradeda rūpėti, nes jei jie žino, tai ir žandarai sužinos. Jei dasiprotės, kad juos apgavau, tai esu tikras, kad praneš žan-

darams. Tokiais žmonėmis negalima pasiti-kėti. Tai kažkokie tušti pavyduoliai. Be to, ten buvo pora žydų.

Tėvas rūpestingai pažiūrėjo į sūnų. — Pakliuvai tu, Andriuti, į bėdą, ir vis dėl to praeikto medžio Tautgėlos girioje.

Andrius susimąstė.

— Medis kaip medis, bet čia yra gilesnė priežastis. Aš lyg naujauči, kad ateina kaž-kas tokio, kas sujudins visą kraštą. Tie re-voliucionieriai gali būt juokingi ir vaikiški, bet jie yra kažkokių įvykių pranešėjai. Man rodos, kad artėja antroji revoliucija. Kol kas aš vienas kenčiu, bet neužilgo būsiu nė vienas.

— Bet kam tie visi sumišimai? Kam tas rei-kalinga? — dejavo tėvas. — Ir kam tau čia kištis? Kodėl kitų tėvų vaikai ramiai gyvena?

Andrius jausmingai į tėvą pažvelgė.

— Tėveli, man daugiau gaila tavęs negu sa-veš. Aš dieną ir naktį krentuosi, kad už-traukiau ant tavo galvos tokią bėdą. Bet pats žinai, kad aš to neieškojau. Ne aš kliudžiau žandarus, tik jie mane. Ir čia ne medis kaltas, tik tas pereiva lenkas. Ir ko jis iš manęs no-ri? Nesuprantu, kaip aš jam parėjau į kelią. Neieškojau nė šitų padaužų revolucionierių. Man su jais nepakeliui.

— Taigi, taigi, vaikeli, tu su jais nesusidėk! — mokino jį tėvas.

Andrius žadėjo būti atsargus ir daugiau nebeįgrįžti į tėvo namus. Senis Stuobrys sun-kiai atsidūso. Gaila jam buvo sūnaus, bet esamose aplinkybėse geriau, kad jis tėviškė-je nebuvotų. Ir slopindamas sąšaras, jis grau-džiai prielaudė Andriaus galva prie savo krū-tinės. Silpna kerosino lemputė gailiai mirk-čiojo, tarsi norėdama apsiverkti.

Taip pasibaigė revolucionierių mitingas Pupkaimy.

(Bus daugiau)

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

PARAPIJOS JUBILIEJAUS UŽBAIGIMO KONCERTAS

New Britain, Conn. — Sekmadienį, lapkričio 18 d. įvyko puikus koncertas šv. Andriejaus lietuvų parapijos aukso jubiliejaus apvainikavimui. Programą išpildė šv. Cecilijos (šv. Andriejaus par.) choras, solistai ir solistės.

Gausi publika lietuvų svetainėje buvo labai sužavėta gražiomis lietuviškomis liaudies dainelėmis, kurias sudainavo šv. Cecilijos ir aukštesnės mokyklos chorai, solistai-solistės — p. Ona Sintautienė, p. Izabelė Degutienė, pp. Petras Malinauskas, Viktoras Sintautas ir Jonas Scrabulis. P-lė Onutė Valinčiūtė visus sužavėjo skambindama kanklėmis liaudies dainą — "Kur Nemunas ir Dauguva".

Daugelis ašarojo prisiminę pavergtą brangiąją savo tėvų žemę — Lietuvą. Taipgi dainavo ir vyrų choras. Akompanavo pp. Marijona ir Leona Caponytės ir Jonas Scrabulis. Duetus išpildė pp. Marilyn McGrath ir Irene Narcum ir pp. Viktoras Sintautas ir Jonas Malinauskas.

Kaip chorai, taip ir solistai labai gerai sudainavo, vadovaujant mūsų talentingai vargonininkei p. Izabelei (Jenkeliūnaitėi) Degutienei, kuri yra plačiai žinoma kaip muzikė ir turi gražų balsą. Garbė vargonininkei p. Degutienei, choram, solistams ir solistėms už puikų koncerto programos išpildymą. Programa užbaigta Amerikos ir Lietuvos himnais.

Mūsų šv. Cecilijos choras yra plačiai žinomas visame Connecticut apskrityje. Jis savo gražiu dainavimu yra pasižymėjęs visuose parengimuose. Rap.

WATERBURY, CONN.

Šv. Vardo D-ja Remia Liet. Kongresą

Lapkričio 11 d., šv. Vardo d-ja Lietuvos tremtiniams aukavo \$5.00, Pranas Kuzminskas \$2.00, Juozas Abadauskas ir Jonas Kairys po \$1.00. Viso \$9.00.

Taip pat lapkr. 16 d., Federacijos susirinkime, Jonas Breivė aukavo \$2.00. Po \$1.00 — Ona Kankalienė, M. Šakočiai ir Petras Liubinas. Taigi iki šiam laikui, Lietuvių Kongreso dėliai

bei Lietuvos vargšų sušelpimui, Waterburio katalikiškos draugijos ir pavieniai asmenys per Federacijos pirmininką aukų sudėjo \$269.00. Ačiū! Beja, Gyvojo Rožančiaus d-jos aukavusių tarpe, buvo praleista, kad Ieva Baranauskienė yra aukavusi \$1.00. Prašau atleisti!

Kuklus Minėjimas

Lapkričio 20 d., kun. klebonas J. Valantiejus, iškilmingomis šv. mišiomis paminėjo 31 metus savo kunigystės sukaktį. Uoliam mūsų tautos veikėjui bei geram dvasios vadui linkime ir ateityje geriausių sekmių, stiprios sveikatės ir ilgaušių metelių! Aid.

N. Y. National War Fund Vajaus Lietuvių Komiteto Parengimas

Lapkričio 11 d. Brooklyne, Apreiškimo parapijos salėje, įvyko New York National War Fund Vajaus Lietuvių Komiteto parengimas, kuris visais atžvilgiais pavyko puikiai.

Vakaro programą atidarė komiteto pirmininkas Jonas Brundza, kuris prstatė vakaro vedėją Joną Valaitį. Programą gražiai atliko p-lė Skarulytė, Juodytė, Kostantas Jurkevičius ir Jonas Čižauskas iš Elizabeth, N. J. Akompanavo Aldona Strumskytė ir P. Narulis. Apie New York National War Fund vajų ir aplamai šalpos darbą ir reikšmę kalbėjo: Jonas Brundza, Jonas Valaitis, BALF vice pirm. Antanas Olis iš Chicagos ir BALF reikalų vedėjas Juozas B. Laučka.

Vakarą surengė ir programą sutvarkė šie parengimų komisijos nariai: Jonas Brundza, Bronė Brundzienė, Pranas Dulakė, Lionė Juodytė, Ant. Visminas ir Ksaveras Strumskis. Per radiją pagarsino lietuviškų radio programų vedėjai Juozas Ginkus ir J. Stukas. Parengimui salę nemokamai davė Apreiškimo parapijos klebonas kun. N. Pakalnis. Salėje aukas rinko: G. Čerebiejūtė, N. Tuskaitė, G. Vitaitytė, E. Matulytė, M. Augustinaitė, G. Zovytė, M. Karpiūtė, Vergelaitė, M. Kašėtaitė ir M.

Kaip Lt. Gen. Jimmy Doolittle sugrįžo į savo gyvenamą miestelį Alameda, Calif., tai susirinko to miestelio apie 50,000 jo draugų jį pasveikinti.

Cerebiejūtė. Aukų surinkta \$263.50, kurie jau perduoti New York National War Fundui.

Salėje prie bilietų, bufeto ir kitur pagelbėjo šie: S. Čerienė, J. Tumasonis, seserys Karpiūtės, A. Spaičys, Juozas Karpius, Bindžiuvienė, K. Lesevičius ir S. Dulakė.

N. Y. National War Fond'ui salėje aukavo po \$10.00: kun. N. Pakalnis, P. Atkočaitis, Marcela Pukas ir Jos. Simanaitis. Po \$5.00 aukavo: A. Lelis, kun. J. Gurinskas, P. Atkočaitienė, B. Adomaitienė, sarž. B. Laučka, Andruskienė, Garbanauskas, Urbonienė, F. Saranka, G. ir A. Bakšiai ir Masachuk.

Komitetas nuosirdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie šio naudingo labdarystės darbo.

National War Fund Lietuvių Komiteto Valdyba.

C. BROOKLYN, N. Y.

Parengimas

Sekmadienį, lapkričio 18 d., šv. Jurgio par. svetainėje New Yorko ir New Jersey Moterų Sąjungos apskritis turėjo parengimą. Buvo suvaidinta "Teisme". Režisavo dain. Marijona Čižauskienė. Pirm visa ko rengėjai turėtų žinoti sąstatą savo artistų ir kas kokiai rolei atitinka, o ne pasitenkint tuo, bi tik rolės išdalintos. Vaidino vien tik moterys nors tai turėjo būti keletas vyrų. Žinoma, moterys dėvėjo vyriškus rūbus, bet tas tikslo neatsiekė. Pats vaidinimas yra silpnos vertės, tai tas daug prisidėjo prie nepasisekimo šio teatro, jeigu jį taip galima pavadinti. Daugelis vaidintojų buvo ne savo rolėse. Rengėjos turėjo geriausių norus ir daug padėjo darbo prisirengimui, bet ir tas minuso neišlygino. Pradžioje, p. Čižauskienei dainuojant ir jai pačiai pianu skambinant, trims altoms pritariant, gražiai padainavo liaudies dainas.

B. Brundzienės šokėjų grupė gražiai išpildė keturis lietuviškus šokius. Linksmi jaunu šokėjų veidai publikai patiko. Žmonių prisirinko gan daug. Mat du apskričiai rengė. Už energiją ir darbštumą priklausė garbė apskr. pirmininkei p. Subatienėi. Buvs.

NEW HAVEN, CONN.

Jaunimo Suvažiavimas

Lapkričio 11, įvyko C.L.C. jaunimo suvažiavimas mūsų kolonijoje. Nors oras buvo gana nemalonus ir lietingas, bet tas nesulaukė jaunuolių nuo dalyvavimo suvažiavime. Malonu matyti karius, kurie jau grįžę iš karo tarnybos, ir vieni su kitais sveikinasi ir klausinėja, kada yra grįžę. Taipgi buvo karių, kurie dar yra tarnyboje ir dar dėvi uniformas. Visi draugiškai svei-

tės į namučius jaukioj nuotai-koj.

Jau grįžo iš ligoninės mūsų kolonijos gera veikėja, p-nia Juzė Dičkienė, ir dabar sveiksta savo namuose, globoj savo šeimos ir gerų draugių. Visi šios kolonijos lietuviai linki savo gerai veikėjai kuogreičiausiai pasveikti.

Pereitą savaitę sugrįžo iš saulėtos Californijos mūsų gera veikėja, Zofija Markunienė, kuri buvo išvykusi aplankyti savo brolių ir kitas gimines ir draugus bei drauges. Labai gražiai atrodė, ir, sakosi, pasilsėjęs ir pasikaitinusi saulutėj, ir negali atsigerėti gamtos malonumais.

Šios kolonijos korespondentė širdingai dėkoja visoms savo draugėms ir draugams, kurie taip gausiai apdovanojo gražiomis dovanėlėmis ir gėlėmis ir sveikinimo kortelėmis gimtadienio proga; taipgi dėkoju sesutėms ir švogeriams ir motinėlei. Vienu žodžiu nuosirdžiai dėkoju už tamstų gerą širdį ir man suteiktus malonumus, kurie pasi-liko mano atmintyje ilgus metus. M.

Marijonų Misijonierių Veikla

Grud. 16—26, Baltimore, Md., šv. Alfonso bažnyčioje, kun. Antanas Mažukna, MIC.

Grudžio 21—25, Detroit, Mich., šv. Jurgio bažnyčioje, re-mas pagamino ir vaišino visus nuosirdžiai. Paskui sekė šokiai prie smagios muzikos. Visi Kovo 10—17, Binghamton, N. Y., šv. Juozapo bažnyčioje, mi-

Aukos Amerikos Lietuvių Tarybai

Nuo šių metų spalio 1 dienos iki lapkričio 5 dienos Amerikos Lietuvių Tarybai prisuntė šias aukas:

Mrs. K. Kungis, Chicago, Illinois	\$10.00
Zemaičių Kultūros Kliūbas, Chicago, Illinois	\$15.00
Prel. Julius Maciejauskas, Los Angeles, Cal.	\$100.00
J. J. Kurtinaitis, Cle Elum, Wash.	3.00
ALT. Bridgeporto, Conn., Skyrius, per Stanišauską	\$10.00
C. Naujokaitis, Clinton, Ind.	\$5.00
Joe B. Aglys, Chicago, Ill.	\$10.00
ALT Manchester, Conn., Skyrius, persiuntė Astrau-skienė	\$12.75
Jaunų Lietuvių Amerikoje Tautiškas Kliūbas, Chica-goj, Illinois, persiuntė S. Kunevičia	\$10.00
ALT Lake County, Indiana, Skyriuje, persiuntė George Dubickas	\$50.00
Peter Silius, Chicago, Ill.	\$1.00
K. Micuta, Coos Bay, Oregon	\$25.00
S. ir M. Ališausko auksinių vestuvių auka	\$10.00

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

sijos; kun. Antanas Mažukna, Jonas J. Jakaitis, MIC.

Kovo 18—31, Chicago, Ill., Kovo 11—17, Cambridge, Aušros Vartų bažnyčioje, dvie-Mass., Nekalto Prsidėjimo jų savaitė misijos, kun. Jonas bažnyčioje, rekolekcijos, kun. J. Jakaitis, MIC.

Visų Lietuvių Mylimas ir Skaudžiai Nukentėjęs Misijonierius

Tėvas Jonas Bružikas

Visiems Lietuviams Amerikoje Įdomiai Rašo Iš Tremtinstės!

Jo jaudinantieji laišakai yra spausdinami

"ŽVAIGŽDĖJE"

Skubėkite "ŽVAIGŽDĖJ" užsisakyti!

Kaina — \$1.00 metams.

"ŽVAIGŽDĖS" ADMINISTRACIJA
488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

TAIP

87

NAUJI BUSAI PALENGVINS

BET...

Boston Elevated Railway užsako naujus busus jau nuo 1942 metų. Per tą laiką gauti 105 nauji busai ir jau važinėja. Šiandien "EI" turi užsakius dar 184 naujus busus.

Iš tų 184 busų mes tikimės gauti per 6 mėnesius vos tik 87. Iki Elevated gaus visus 184 naujus busus, 65 didžiųjų kelių aptarnavimas bus apskundintas.

Bet tie 87 nauji, modernūs busai palengvins. Jie įneš naujo patogumo "EI" vartotojams, kurie karo metu turėjo daug suvaržymų ir nepatogumų.

"EI" dėkoja visiems savo vartotojams, kad jie supranta rekonversijos problemas ir prašo toliau ko-operuoti mūsų pastangoms duoti gerą patarnavimą Bostono Metropolijai.

BOSTON ELEVATED RAILWAY

Ar ne, jo žingėdus žvilgsnys? Paprastai šuo su tokiu žvilgsniu žvelgia tik į gerus pusryčius.

Lietuvių R. Katalikų P. Blaivininkų XXXI-ojo Seimo Rezoliucijos

Priimtos lapkričio 11, 1945

I. — Kadangi pastarais keliais metais girtuokliavimo papročiai Amerikoje labai išsigalėjo, ir net jaunimas, ne vien vaikinai, bet ir merginos palinko smarkiai gerti svaiginančius gėrimus; todėl Lietuvių R. Katalikų P. Blaivininkų Susivienymo dalyviai vienbalsiai nutarė prašyti parapijų dvasios vadų, kad visomis galimomis priemonėmis skleistų blaivybės dorybę parapijose; labiausia, kad rengiant vaikučius prie pirmos Komunijos, juos skatintų daryti iškilmingus pasižadėjimus neragauti svaiginančių gėrimų ligi nesueis į metus (iki 21 metų); taipgi vienbalsiai gerbiamų klebonų prašo, įvesti blaivybės sekcijas jaunimo organizacijose, labiausia Sodalicijose, Vyčiuose, Šventojo Vardo Brolijoje.

II. — Seimo dalyviai, patikrinę, kad kai kuriose lietuvių parapijose Blaivininkų draugijos nustojo veikusios, kviečia tų draugijų Dvasios Vadus ir valdybos narius tuojaus susaukti susirinkimą, išsirinkti veiklią valdybą ir pradėti blaivybės veiklą iš naujo.

III. — Seimo dalyviai vienbalsiai Centro Valdybą įpareigoja daryti Centro Valdybos posėdžius kas tris mėnesiai ir pasiūsti Blaivininkų kuopų lankytoją į visas kuopas nors sykį metuose.

IV. — Blaivininkų Seimas įsako visoms kuopų valdyboms pildyti griežtai Konstitucijos patvarkymą, kad kuopų susirinkimai būtų susaukti kiekvieną mėnesį. Toje srityje apsieidimas tuojaus turi būti pranešamas Centro Valdybai bile kurio iš narių.

V. — Seimas visiems Blaivininkų Susivienymo nariams primena garbės pareigą reguliariai dalyvauti mėnesiniuose susirinkimuose, ir kiekvienam Viešpaties Dievo duotomis galimybėmis darbuotis blaivybės platinimui.

VI. — Blaivininkų Seimas, sulyg mūsų Susivienymo Konstitucijos, įsako visoms kuopoms iškilmingai švęsti metinę mūsų Globėjos — Grabnyčių šventę, vasario 2 dieną, arba artimiausiam sekmadienį, ryte iškilmingomis pamaldomis ir bendra Komunija, ir vakare Blaivininkų vakarėliu.

VII. — Blaivininkų Seimas skiria visą Gavėnios laiką blaivybės platinimui ir naujų narių prirašinėjimui ir Blaivininkų Susivienymą.

VIII. — Blaivininkų Seimo dalyviai vienbalsiai ragina visas kuopas nors sykį metuose parsitraukti Centro Valdybos nari, kad jo pagalba pasinaudojus blaivybės platinimui, kad jis patikrintų kuopos veiklą, patikrintų išdinininko ir sekretoriaus knygas, kad sustiprėtų kuopos ryšiai su Centru.

IX. — Kadangi Blaivininkų Susivienymas negali i-tėkmės visuomenėje sekmingai skieisti nepanaudojęs spaudos, ir kadangi visos aktualės Blaivininkų draugijos yra arti Bostono, kame išeina laikraštis "Darbininkas", todėl Blaivininkų Seimo dalyviai vienbalsiai parinko tą laikraštį kaip Blaivininkų Susivienymo organą, savo visus narius ragina tą laikraštį skaityti, ir jį siūsti raštus apie blaivininkų veikimą.

X. — Blaivininkų Seimo dalyviai, giliai atjausdami baisesms lietuvių tautos kančioms ir Tėvynės tragiškai padėčiai, komunistiškai Rusijai pavergus Lietuvos Respubliką, ir įsitikinę, kad vienatinė lietuvių tautos išsigelbėjimo viltis yra tik Visagalėje Viešpaties Dievo Apvaizdoje, vienbalsiai nutarė paraginti visus Blaivininkų Susivienymo narius, ir kartu kviečia visą lietuvių tautą, į didelį ir ištvėringą pamaldumą.

XI. — Trisdešimts pirmasis Lietuvių Blaivininkų Susivienymo Seimas, džiaugdamasis Marianopolio Kolegijos studentų blaivininkų kuopos veikimu, ir įvertindamas Tėvų Marijonų berniukų auklėjimą tapti blaiviais, pavyzdiniais Amerikos lietuvių vadais, pasižada visais įmanomais būdais remti Tėvų Marijonų pastangas ugdyti Marianopolio Kolegiją į nuolat stiprėjančią katalikybės ir lietuvių tvirtovę.

XII. — Blaivininkų Seimas, turėdamas Worcesterio klebono kun. Augustino Petraičio kvietimą sekantį Blaivininkų Seimą šaukti į Worcesterį, ir taipgi išklauses Marianopolio Kolegijos rektorius kun. dr. J. Vaško, MIC. pastovų kvietimą visiems Blaivininkų seimams ir išvažiavimams šaukti į Marianopolį, nutarė pavesti Centro Valdybai šaukti sekantį Blaivininkų Seimą ten kame pasireikš didesnis reikalas.

XIII. — Seimo dalyviai vienbalsiai nutarė, kad Seimo protokolas ir Centro Valdybos patvarkymai būtų skaitomi Blaivininkų kuopų susirinkimuose.

Seimo Prezidiumas.

ŠVENTO JONO NUO KRYŽIAUS ŠVENTĖJE

Kunigo J. Švagždžio Varduvių Proga

Man kalbėjo motinė, pakartojo ir tėvelis, — Kad atėjus vardo dienai, dangun šventieji balių kelia. O šventasis tos dienos, lankydamas žemę nuolat, Tiems, kur vardą jo nešioja, daug malonių dovanoja.

Tad paklausiau aš mamytės: "Koks šiandien šventasis lankos"? Ji dangun akis pakėlus, imdama mane už rankos Tyliai, švelniai prakalbėjo: "Šventas Jon's šiandien atėjo — Kurs "Nuo Kryžiaus" pavadintas, daktaru bažnyčios rinktas.

Mūs kleboną šiandien lanko garsus svečias iš dangaus, Kuris jį išimylėjęs daug jam dovanų prikraus! Nes matyt jie pasižįsta ir draugai senų laikų; Jon's nuo Kryžiaus mūsų Joną myli tikrai be ribų."

Pasiklausius aš mamytės širdyje tuoj nuliūdau, Ir bažnyčioje nubėgus prie Dievulio pravirkau: "Tik neduok, gerasis Dieve, šventam Jonui sugalvot Savo draugą numylėtą, mūs Kleboną pasivogt.

Mat, mamytė man kalbėjo, kad gyventojai dangaus Didžiai šventei tuoj atėjus, kelia pokilį — ir jau! O "Nuo Kryžiaus Šventas Jonas" labai myli mūs kleboną; Gal' dar staigiai sumanyt, ir jį balių užprašyt.

Juk ir mes karštai jį mylim. Ir sulaukę šios dienos, Prašom' dar ilgiau laikyt mus prie jo tėviškos globos. Tik nepyk, šventasis Jonai, aš tavęs gražiai prašau, Vieton baliaus, geras Pone, nešk malonių jam daugiau.

S. M. A.

Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke Paieškomi Asmenys:

KASPARAS, Adomas, kilęs iš Marijampolės apskr., gyvenęs New Yorke ar apylinkėje.

KASTECKIENĖ - Šurkaitė, K., gyvenusi Amsterdam, N. Y. KUČINSKAI, Antanas ir Vladas, gimę Amerikoje, bet 1922-1930 metų laikotarpyje gyvenę Lietuvoje.

LAPINIAUSKAS, Petras, sūnus Petro, kilęs iš Naujaulyčio km., Varėnos v.

LAPURKA, Julius, sūnus Juozo, kilęs iš Naujaulyčio km., Varėnos valsė.

LAURINAITIS, Juozas, gyvenęs Čikagoje.

LIAUDINSKAITĖS, Ona ir T.

LIUTVINAS, Vacys, kilęs iš Mikytų km., Lekėčių v., Šakių apskr.

LUKOSTUNAS, Juozas, kilęs iš Slabados km., Vėprių v., Ukmergės a.

MAGAR - LUCY LYNSKI, Frank.

MAŽELIAI, Alfonsas ir Jurgis, kilę iš Grybelių km., Utenos apskr. Gyvena New Yorke ar Chicagoje.

MISIUNAS, Romualdas, sūnus Juozo, kilęs iš Raikėnų km., Pandėlio vl., Rokiškio apskr., Ameriką išvykęs 1912-13 metais ir gyvenęs Kalifornijos valstybėje.

MOČENAS, Aleksandras, kilęs iš Subačiaus miestelio, Panevėžio apskr.

NORKUNAI, Petras ir Antanas, sūnus Marijos Norkūniėnės.

NORKUNAS, Domininkas, NORKUNIENĖ - Gaižulytė, Marija, gyvenusi Brooklyn, N. Y.

PALILIONIAI, Jonas, Mykolas ir Ipolitas, kilę iš Panevėžio

PENNSYLVANIJOS ŽINIOS

MINERSVILLE, PA.

Parapijos Auksinis Jubiliejus

Šiais metais Šv. Pranciškaus parapija švenčia ir mini savo Auksinį Jubiliejų. Devyniolikto šimtmečio pabaigoje, pirmieji lietuviai, darbo beieškodami atvyko 'Minersvillės miestelį iš Shenandoah, Mahanoy City, Mt. Carmel ir Shamokin. Jie čia, anglies kasyklose darbą rado ir apsigyveno.

Pradžioje, lietuviai prisirašė ir priklausė prie Šv. Vincento airių parapijos, nes neturėjo nei savo parapijos, nei savo bažnyčios.

PLUŠCIAUSKIENĖ - Žarinskytė, Petronėlė, kilusi iš Vėvirėnų, Kretingos a.

PETRAUSKAS, Vladas, kilęs iš Betygalos v., Raseinių apskr. ir gyvenęs Pittsburgh, Pa.

POVILAITIS, Kazys, sūnus Mykolo, gyvenęs Philadelphia, Pa.

POVILAITYTĖ, Antanina, duklė Martyno, gyvenusi Los Angeles, Cal.

POVILĖNAS, Karolis, kilęs iš Adutiškio v., Švenčionių aps., gyvenęs Pittsburgh, Pa.

PRANCKEVIČIUS, Jurgis, Amerikoje žinomas kaip FRANKUS, George, prieš 1939 metus gyvenęs Čikagoje.

PURVINSKAS, Stasys, gyvenęs Worcester, Mass.

RAČYLAI, Jonas ir Juozas, kilę iš Suv. Kalvarijos, Marijampolės a., iš Lietuvos išvykę 1939 metais.

RADUŠIS, Jonas, kilęs iš Kaltinėnų v., Švenčionių a.

RADŽIUNAS, Kostas, kilęs iš Antalkių km., Vilkių v.

RADŽIUNIENĖ - Kavaliauskaitė, Ona, kilusi iš Mikytų km., Lekėčių v.

RADŪSKI - Samulytė. RIKLIKAS, Povilas, kilęs iš Eržvilko v., Raseinių apskr.

SAKALAUSKAS, Vytautas, sūnus Jono, gimęs Amerikoje, bet iki 1929 metų gyvenęs Lietuvoje, iš kur grįžęs gyveno iki 1938 metų Philadelphia, Pa.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

villėje 1909 metais, ir tuojau ėmė rūpintis naujos bažnyčios statymu.

Parapijinės mokyklos statymo darbas teko kun. Karaliui. Kun. Karalius paskirtas klebonu 1923 metais, tuojau matė ir suprato, kad parapijai reikalinga parapijinė mokykla. Jis nieko nelaukęs ėmėsi darbo. Pastatyta graži, didelė ir modernišką parapijinė mokykla ir puošnus seserims namas.

Su mokyklos ir seserims namo pastatymu, Minersvillės lietuvių parapija pilnai išsivystė. Dabar lietuvių turi savo bažnyčią, kleboniją, mokyklą ir seserims namą. Bet, aišku dalykas, tokius didelius ir gražius rūmus yra oficialių laivynė ir kariuopastatyti reikėjo nemažą pinigų, nes viskas tais laikais buvo baisiai brangu. Nors parapijiečiai mielu noru ankojo, bet ju, kad mes galėtume laisve ir reikėjo didelė skola užsitraukti.

Kunigas ne vien tik rūmų statymais atsižymėjo. Jis taipgi jaunimui rūpinosi ir ragino visus į mokslą eiti. Jam klebonaujant daug bernaičių ir mergaitėjų ėjo į aukštesnius mokslus; jauni vyrukai stėjo į kunigų seminariją, mergaitės ėjo į vienuolynus. Šitie laikai, galima sakyti buvo tikro moksliško prisikėlimo laikai visiems parapijiečiams.

Klevinskas paskirtas klebonu 1929 metuose. Jam teko nemažus ir sunkus darbas parapijos skolas atkoti ar nors kiek sumažinti. Nuo to laiko iki šių Jubiliejinių Metų, kun. Klevinskas, dabartinis klebonas, su visų parapijiečių pagalba, daug nuveikė.

Parapija dabartiniu laiku gražiai gyvuoja. Didžiama skola atmokėta. Visi parapijos namai pataisyti ar pertaisyti, visuose namuose šiluma ar pataisyta ar visai nauja įvesta. Graži Liurdo Panelės švenčiausios šventovė pastatyta, kapinės padidintos ir pertvarkytos.

Nuo 1929 metų, mokytojos, Seselės Kazimierietės veda parapijinę mokyklą. Šiais metais buvo įsteigtas "Vaikų Darželis" tiems vaikams, kurie dar per jauni į pirmąjį mokslo skyrių stoti.

Aukštesnę mokyklą, "High School" lanko šimtas ir dvilika lietuvių ir lietuvačių. Pastaraisiais metais imta laikyti tikybiškos pamokas "Public High School" lankantiems studentams.

Kolegijose bei universitetuose randasi trylika lietuvių ir lietuvačių iš Šv. Pranciškaus parapijos. Bet parapijos veikla ir parapijiečių pažanga nesustoja

prie parapijos ar miestelio ru-bežiaus. Per šį karą daugiau ne-kleboniją, mokyklą ir seserims stoji į karotarnybą. Jų tarpe jau oficialių laivynė ir kariuopastatyti reikėjo nemažą pinigų, nes viskas tais laikais buvo baisiai brangu. Nors parapijiečiai mielu noru ankojo, bet ju, kad mes galėtume laisve ir nepriklausomybe džiaugtis.

Šv. Pranciškaus lietuvių parapija yra davusi net aštuonis kunigus ir vienuolika, seselių vienuolynams. Iš šios ne taip jau didelės parapijės, yra mokslus išėjusių gydytojų, dantistų, inžinierių, advokatų, mokytojų, visokių specialistų ir daug kitų profesionalų, mokytojų žmonių ir biznierių.

Šv. Pranciškaus parapija gali teisingai pasigirti ir pasididžiuoti, kad ji turi net aštuonis savuosius kunigus, vienuolika seselių ir vienuolika daktarų.

Slaugių (nursių) ir mokytojų tiek daug yra ir buvo, kad staigiai sunku tikras skaičius pakas, dabartinis klebonas, su visų parapijiečių pagalba, daug nuveikė.

Negalima tikrai apiprekuoti šiandieninę parapijos namų vertę ar pasakyti kiek vertas parapijos turtas. Bet galima drąsiai sakyti, kad parapijos pinigai sunku tikras skaičius yra labai gera ir jos turtas siekia, jeigu nepervirsija ketvirtį milijono dolerių.

Iš tikrųjų, yra kuo pasididžiuoti ir pasididžiuoti. Tai pilnai užsitarnauta garbė visiems Šv. Pranciškaus parapijos parapijiečiams.

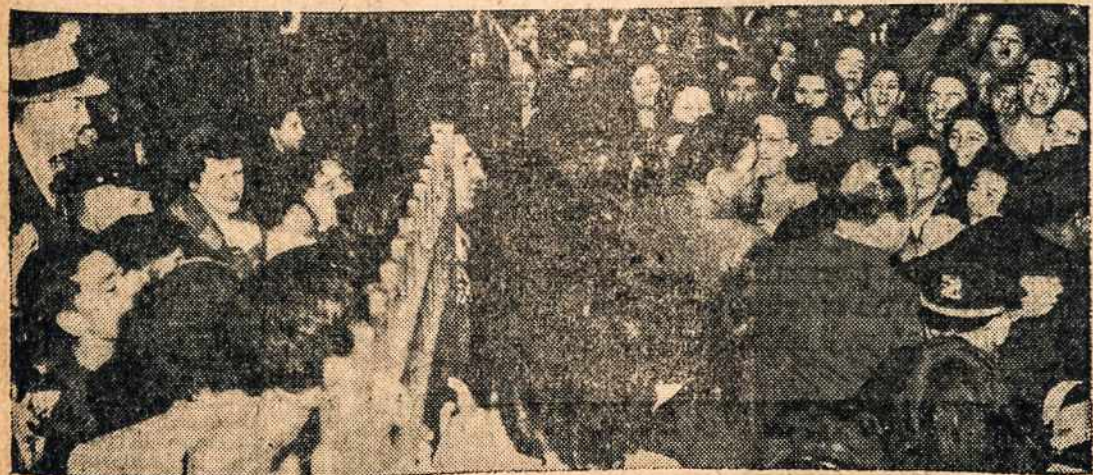
Apvaikščiojant Auksinio Jubiliejiaus šventę, lapkričio 25-tą dieną, iškilmingas šv. mišias atnašavo kun. Dr. Vitas Martusevičius ir lietuvačių. Pastaraisiais metais imta laikyti tikybiškos pamokas "Public High School" lankantiems studentams.

Vakare iškilmingas bankietas, vakariėnė. Pirmadienį, iškilmingos gedulo šv. mišijos, atlaikytos už visus parapijos mirusius.

SPEEDY RECONVERSION

The Convalescent Hospital at Camp Edwards, Mass., uses a huge steam kettle for rendering. Here T/5 Arthur H. Maxwell stirs the gristle and fat. He takes pride in the fine record his camp has in fat salvage. WJ Day has not eased the fats and oils situation, and used fat must continue to be saved and turned in to help industrial reconversion.

Minia apgulusi gatvę, kur turi praėti Crooner Frank Sinatra. Keturi policininkai jam gelbsti. Bet atrodo, vargiai jam teks praėti nepalikus souvenirų.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Stambi Parama Marianapolio Kolegijai

Cambridge, Mass. — Lapkr. 11 d., lietuvių klebonui kun. Pranciškui Juškaičiui leidžiant, bažnyčioje padaryta aukų rinkliava Marianapolio Kolegijos palaikymui. Tuo tikslu du sekmadieniu čionai lankėsi tos aukštesnės mokslo įstaigos mokytojai, marijonai — kun. dr. Vincencas Andriūška ir kun. Juozas Dambrasas.

Šios parapijos lietuviai Marianapolio Kolegijai nuoširdžiai atjaucia, ir savo dvasiškijos skatinami suaukojo \$351.

Tėvai Marijonai, būdami Marianapolio Kolegijos vedėjais, šiuomi nuoširdžiai dėkoja Cambridge kunigams ir tiems visiems geradariams, kurie savo auka malonėje prisidėti prie Marianapolio išlaikymo. Marijonų Vienuolijų yra taip didelis troškimas tą vienatinę lietuvių bernaičių aukštesnio mokslo įstaigą išlaikyti. Vienuoliai Marijonai tris kartus dienoje susirenka bendroms pamaldoms už geradarius, ir savo visose mišiose meldžiasi savo geradarių intencijomis.

Amerikoje yra taurios dvasios lietuvių, ne tik kunigų, bet ir pasaulionių, kurie Lietuvii Kolegijai dirbo ir aukojo dar pirmos įkūrimo. Jų tarpe yra ir Cambridge lietuvių klebonas kun. P. Juškaitis. Virš trisdešimt metų atgal, dar būdamas studentu, jis sykiu su kitais draugais idealistais sielėjosi Lietuvii Kolegijos įkūrimu, ir tam tikslui buvo užsimoję net fondą sukelti... Kuomet Tėvai Marijonai, raginami ir prašomi Kunigų Draugijos ir Katalikų Federacijos, pasiryžo milžiniškam žygiui — kurti Marianapolio Kolegiją, tai kun. P. Juškaitis tuojau tapo tos mokslo įstaigos mecenatu, aukodamas nuosavybės užpirkimui tūkstantį dolerių ir kita tiek išleido, aukodamas Kolegijos koplyčiai naują altorių, š. Marijos marmūrinę statulą, š. Juozapo statulą ir daug įvairių knygų.

Gerai žinodamas, kad jokia didesnė mokslo įstaiga negali iš savęs išsilaikyti, kun. P. Juškaitis nenustoja rėmęs Marianapolio Kolegijos nei dabar, ir kas metai tai vienatinei Lietuvii Kolegijai daro rinkliavą bažnyčioje.

Aukotojų Sąrašas

Čionai paduodame sąrašą tu geradarių, kurie lapkr. 11 d. aukojo Marianapolio Kolegijai vokuose ir užrašė savo vardus.

Po \$10. aukojo: kun. P. Juškaitis, T. Banys; M. Grybaitė.

Po \$5. aukojo: Mrs. T. F. Coady, T. Jankauskas, P. Kapčius, P. Mankus, J. Morkūnas, Lenkavskų šeima, A. Luzauskienė, M. Milišauskas, M. Norbutas, J. Remeika, B. Sidlauskas, P. Skaudis, N. Vilčinskis. \$3. aukojo B. Pocienė.

Po \$2. aukojo: Burokienė A., A. Enkowskas, A. ir A. Gedraičiai, L. Gintal, M. Girdvainis, B. Jakavičienė, P. Jankauskas, A. Jeskutis, B. Kaminskis, M. Klevas, Malinauskai, J. Masalskis, H. T. O'Leary, A. Pakalniškis, H. Pakalniškis, M. Polimeiniai, A. Potembergai, J. P. Puzinas, F. I. Remeikai, J. J. Remeika, Šakaliai, V. Šimkus, A. Tocionis, A. Venciūnas, M. Virkauskienė, K. Zdanavičienė.

Po \$1. aukojo: Adamavičiai, A. Bačinskienė, J. Baliukonis, J. Bardauskas, A. Bardauskienė, A. Benušis, P. Blekaitis, V. Četkauskas, J. Dabriskas, J. Dainis, F. Davanage, S. Gindelis, J. Jasinskas, O. Kondratavičienė, A. Kraučūnienė, A. Laučius, O. Laučius, J. Mockevičius, H. Marsh, A. McDermott, H. Novašinskas, A. Pakalniškis, Ad. Pakštis, M. Palaima, A. Petrušauskas, J. Pocius, H. Pocius, A. Rymka, F. Savickas, B. Savilionis, E. Šeškauskas, H. Sidabras, J. Sidabras, J. Sidlauskas, A. Skibauskas, J. Stankūnai, Jr., S. Stromski, M. Sundukienė, I. Sutkus, J. Sutkiūtė, S. Tamkūnienė, S. Tamkūnionis, J. Tamulynas, M. Vaitkus, M. Vilčinskis, A. Zaveckas, Zekevičienė, V. Zekevičius, M. Vilčinskis, A. Zaveckas, Zekevičienė, V. Zekevičius.

Art. Ona Skever (Skeveriūtė),

Chicagojietė, baigusi Šv. Kazimiero (Seserų Kazimieriečių veda-mą) Akademiją, buvusi L. Vyčių organizacijos narė, "Oklahoma" muzikaliame veikalė vaidina "Gertie" rolėje. Ji artistiška vaidina svarbią dalį ir gražiai dainuoja.

Bostone "Oklahoma" muzikalis veikalas, Colonial teatre, bus vaidinimas iki gruodžio 15 d.

Art. Ona Skeveriūtė lankėsi "Darbininko" redakcijoje. Ji gražiai vartoja lietuvių kalbą ir yra patriotinga lietuvaitė. Kur tik ji nuvažiuoja vaidinti, ir sužinojusi, kad tame mieste yra lietuvių, tai ji nesididžiuoja ir juos aplanko, ypač jei turi pažįstamų arba jei žino, kad yra lietuvių įstaigos.

Linkime art. Onai pasiekti aukščiausių laipsnių meno srityje.

LAWRENCE, MASS.

Sodalietės turėjo savo N. A. Apskričio prefekčių susirinkimą, šv. Pranciškaus parapijos klebonijoje, sekmadienį, lapkričio 18 d., 2 val. po pietų. Dalyvavo visų parapijų prefektės ir kitos. Iš viso buvo apie trisdešimt Sodaliečių. Iš kunigų, apart mūsų klebono, kun. P. M. Juro, ir jo asistento, kun. F. Kenstavičiaus dar dalyvavo kun. F. Norbutas ir kun. A. Baltrušičius. Po susirinkimo turėjo savo užkandžius. Susirinkimui vadovavo Sodaliečių Apskričio prefektė, p-lė Kazeliūnaitė. Nutarimus patieks "Darbininke" Sodaliečių skyriuje.

Lapkričio 18 dieną buvo "shower" dėl jaunavedžių, p. Albino Jozoko ir p-lės Juozapinos Čiurlionytės. Tą pačią dieną Moterystės ryšiu buvo sujungti p. Vytautas Karnila su Joana Bukaitė.

Šv. Elzbietos draugija, kaip kitais, taip ir šiais metais, Padėkos dienoje turėjo savo mišias su pamokslu ir beveik visos narės ėjo prie Komunijos. Mišias atlaikė kun. F. Kenstavičius. Pamokslą pasakė mūsų klebonas kun. P. M. Juras.

Aušrelė.

Šv. Elzbietos ir Šv. Kazimiero Draugijų Bendras Parengimas Lietuvas Naudai

Įvyko sekmadienį, lapkričio 18 d., šv. Pranciškaus parapijos salėje, 4 val. po pietų. Programos vedėjas p. K. Venčius pasakė įžanginę kalbą ir nurodė, kad Lietuva yra labai kritiškoje padėtyje, nes mūsų broliai lietuviai vis dar kenčia priespaudos vargą po žiaurios bolševikų jungu. Todėl jiems reikalinga skubi pagalba. Pirmuoju kalbėtoju buvo kun. P. M. Juras, kuris apibūdino Lietuvos reikalus, ir pranešė, kad 29-30 šio mėnesio ir 1-mą gruodžio, Chicago, Ill., įvyksta A.L.T. šaukiamasis Kongresas, ir, jeigu galima, tai būtų labai naudinga pasiūsti atstovą iš mūsų šv. Pranciškaus parapijos. Principaliu kalbėtoju buvo iš Lowell, Mass., šv. Juozapo parapijos klebonas, kun.

reiškė, kad čia mūsų šalyje yra daug tokių, kurie save vadina amerikoniais ir labai neapkenčia tų, kurie kalba savo tautos kalbomis, o ypač tų, kurie nurodo Rusijos bolševikų žiaurumus. Vienas publicistas savo šlamšte apšmeižė dr. Pakštą, ir net driso pareikšti, kad dr. Pakštą būtų išdeportuotas. Gerb. prelegentas daug svarbių dalykų palietė. Jojo kalba buvo labai įdomi ir pamokinanti.

Kun. Strakauskas ne tik pats atvyko į mūsų koloniją, bet atvežė ir Lowellio dainininkes: p-lė J. Narinkaitė sudainavo "Raudona Rožė" ir "Esu ant šio svieto"; p-lė A. Saulėnaitė sudainavo "Tykiai Nemunėlis Teika" ir "Einu per dvarelį"; p-lė Izabelė Zolubaitė (vietinė) sudainavo "Leiskit į Tėvynę" ir "Ar Tu Žinai Mano Brolį". Dainos ir kalbos visiems labai patiko, ką liūdią gausūs aplodismentai. Tikėjomas publikos daug daugiau, nes įžanga buvo labai maža, ir už tą dar buvo arbatėlė ir užkandžiai duodami.

Paprašyta aukų Lietuvos reikalams, ir rinkėjai F. A. Krancevičius, O. Grendaitė, S. Raznauskaitė ir S. Rymaitė perėjo ir parinko aukų. Aukavo šie: S. Zapeñas \$5.00, kun. P. M. Juras 2.00, A. Zenevičius 2.00, K. Gumauskienė 2.00. Po \$1.00 — A. Stručko, T. Skusevičius, M. Petrikienė, E. Miliauskienė, A. Boliene, J. Miliauskienė, M. Laukaitienė, M. Kirmilienė, T. Aurylienė, F. Krancevičius, M. Svirutė, J. Taparaukas, K. Bausa, B. Tatarunas, Z. Bauba, J. Kazielunas, P. Gaina. Viso sumulkiams suaukota \$33.85.

Pirmiau aukavo: Maldos A. paštalystės draugija \$25.00, šv. Vardo dr. 20.00, Tretininkų Brolija 15.00, Fed. Skyrius 10.00, Mot. Sągosh 16-ta kuopa 10.00, K. A. Venčius 10.00, E. Raulu-skaitingas būrelis, bet išsirinšienė 5.00, L. Švenčionienė 5.00,

Isigyk Angliškai-Lietuvišką Žodyną English - Lithuanian Dictionary

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas, nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas. Mes siūlome Jums Angliškai - Lietuvišką Žodyną, kuris yra skaitomas vienas iš geriausių. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. Parduo-davo po \$4.00; dabar mes Jums siūlome bargena—atiduodame už \$3.00. Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsisakant žodyną, mums laišką rašyti nereikia, tik idėk į konvertą kuponą su \$3.00, ir tuojau gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite: **DARBININKAS** So. Boston 27, Mass.

366 W. Broadway, "DARBININKO" ADMINISTRACIJAI: Siuomi siunciu \$3.00 ir prašau prisiusti Angliškai-Lietuvišką Žodyną:

Vardas _____
Adresas _____

K. Karlavičius 1.00, F. Volun-gon ir Lietuvai gelbėti Tarybos gevičius 1.00. Viso suaukota darbams suaukavo virš 60 dolerų \$135.85. Nugirdau, kad bendro rių. Valio!

draugijų parengimo pelno liks maž-daug apie \$40.00. Kaip pra-eityje, taip ir dabar šv. Pranci-kaus parapija neatsiliko ir savo tėvynės išvadavimui gerieji pa-trijotai suklojo apie \$175.85.

Užsibaigus programai, Federa-cijios skyrius laikė specialų susirinkimą reikale atstovo siuntimo į Lietuvii Kongresą Chicago'je. Atstovu išrinktas kun. P. M. Juras.

Beveik būčiau pamiršęs vieną svarbų dalyką, tai yra šv. Juo-zapo parapijos vargonininkę p-lę Dzedulionytę, kuri akompa-navo visoms dainininkėms.

Mes esame labai dėkingi kun. Strakauskui ir jo grupei už atsi-lankymą. F. A. K.

LEWISTON, MAINE

Neperstojančios Pagelbos Pa-nelės švė. draugija gyvai laiko-gi si ir energingai dirba. Tėvynės reikalai jai ne svetimi. Nors ne K. A. Venčius 10.00, E. Raulu-skaitingas būrelis, bet išsirinšienė 5.00, L. Švenčionienė 5.00, ko delegatą į Kongresą Čika-

Gyvojo Rožančiaus Paslaptys

Darbininkas išleido "GYVO-JO ROŽANČIAUS PASLAP-TYS" knygutės formoje. Kiek-viena paslaptis iliustruota paveikslais. Šioje knygutėje taip-gi yra ir narystės mokesčių la-peliai. Knygutės kaina 20c. Už-sakymus siųskite: "Darbinin-kas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

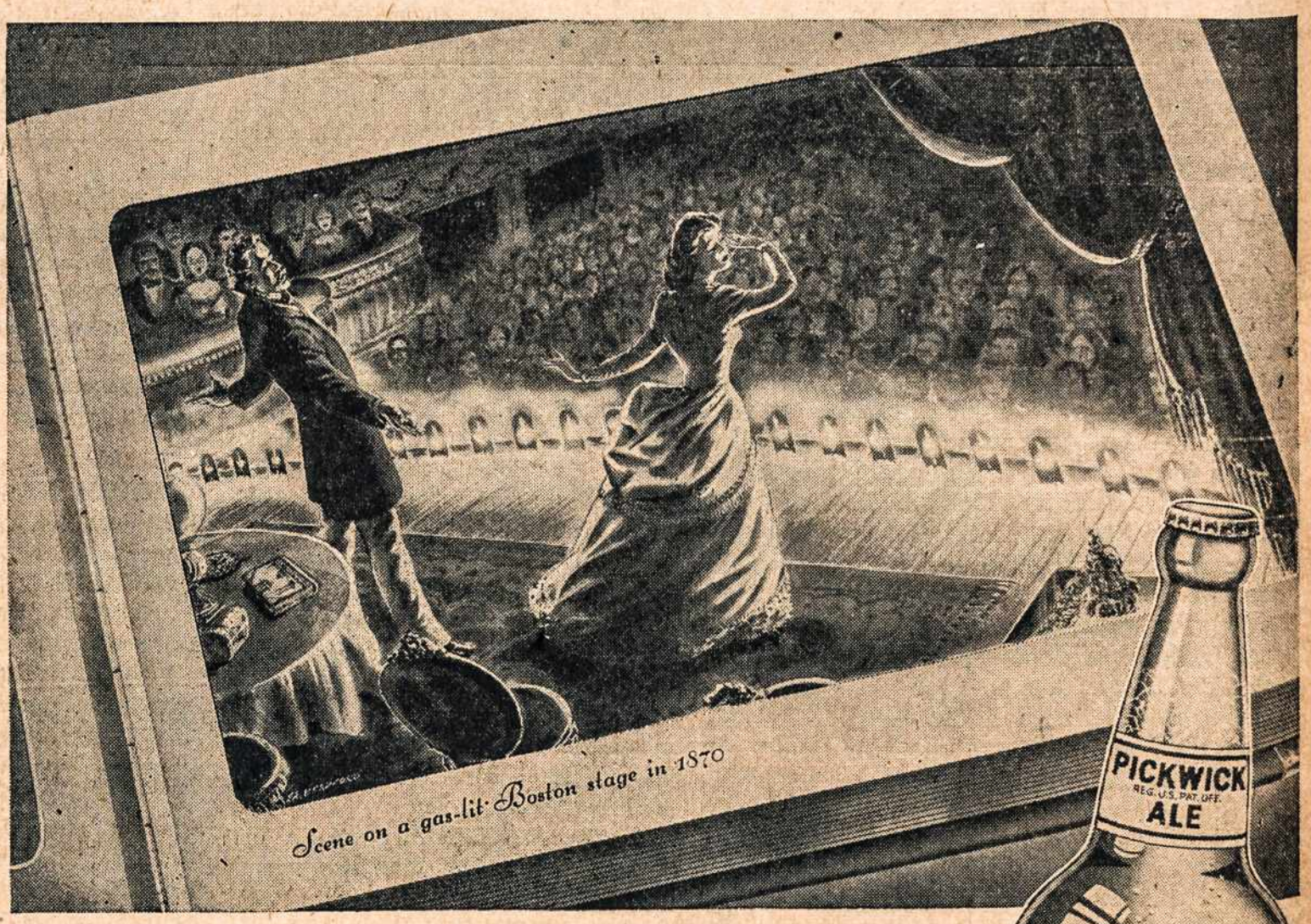
Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ
Pirmininkė — Eva Markšienė, 425 E. 8th St. So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Pirmininkė — B. Gallūnienė, 4 Winfield St. So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškieienė, 140 E. Sixth St. So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Pirmininkė — Ona Staniulūnaitė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Pirmininkė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St. So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Šiais draugijos reikalais kreipkitės prie protokoli raštininkės.

ŠV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA
Pirmininkas — Juozas Svagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleika, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Gilneckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas tris dią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St. So. Boston, Mass.

NEW YORK CITY—American Junior Red Cross members help prepare for shipment medical supplies bound for Europe to benefit over 2,800,000 children.

IN 1870

tais metais, kada buvo įkurta Haffenreffer & Co., Inc. Bostone buvo tikrai 9 teatrai. Didžiausias ir garsiausias jų buvo Boston Theatre, stovėjęs West ir Washington gatvių kertėj. Dekoracijos buvo šurkščios, estrada buvo apšviečiama gazu. 80 m. gale įvesta scenon elektra.

IN 1945

Bostono plote yra jau daugiau kaip 160 teatrų. Dauguma jų įrengta judomiems paveikslams, kurie pasidarė tiek populiarūs, kad konkuruoja estrada. Kuomet šioj amerikiečių pasi-linksminimo srity ėjo tokia didelė permaina, kartu augo ir Haffenreffer & Co., Inc., kuri gamina mėgiamiausį Naujos Anglijos alų — PICKWICK ALE. Dabar ji užima žymiausią vietą tarp didžiųjų Amerikos bravorų.

SEPTYNIASDEŠIMT PENKTA METINĖ SUKAKTIS

HAFFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

AUKOS. Panelė J. Augustina-
Kūnaitė aukavo mokyklų fondui
\$2, Ieva Kudarauskienė \$2, Vla-
das ir Antanina Jorūšai pianą,
Alfonas Grabijolas — ką tik iš
Marijampolės grįžęs — \$2, Anta-
nas ir Agota Švedai \$5, J. Želionis
\$2.

Lapkr. 22 d., tapo pakrikšty-
tas Juozapas Aleksandras Juo-
zapo Aleksandro ir Joanos (Ra-
naukaitės) Lazickų, gyv. 742
8th St., So. Bostone.

Tą dieną apšvedė Albertas
Kamenskis su Marijona Žilins-
kaite, gyv. 629 E. 6th St.

Penktadienį, po šv. Valandai
Kongreso Federacijos skrybiaus susi-
rinkimo. Nutarta nuosirdžiai
pasiūlyti adv. K. Kalinausko pa-
gerbimo puotą Tartasi rengti
lapkr. 16 d. minėjimą. Taip pat
nutarta siūsti delegatą į Lietu-
vų Kongresą, Chicago, Ill. Jo-
nelonei aukavo N. N. \$50, Sky-
rius \$12, p. M. Seduikienė \$2, ir
Zofija Šiškienė \$1.

DAKTARAI

Tel. TROWbridge 6330
J. Repshis, M. D.
(REPSYS)
Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman arti Central Sq
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

IVAIROS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos
gerimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, pa-
rėms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausio Užėiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus,
užlaiko geriausią alų, vyną ir degtinę,
ir visiems draugiškai ir manda-
giai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU 4645

A BEAUTY GIFT SHOP

IS ADDED TO

CASPER'S Beauty Salon

738 E. Broadway,
South Boston, Mass.

Take Years From Your
Looks.
Face looks younger
when framed in the
soft appealing
Permanent Wave.

"Karalienės Esteros Sapnas"

Šv. Petro par. svetainėje So.
Bostone suvaidinta drama "Ka-
ralienės Esteros Sapnas". Dra-
ma atvaizduoja žinomą istori-
jos įvykį, kai žydų tauta buvo
pakliuvusi į Assyrijos nelaisvę,
kurioje besant, karaliaus Ass-
vero laikais, ištiko žydus didelė
nelaimė, būtent, Amano išgaut-
tas karaliaus dekretas skelbiantis
visišką žydų belaisvių išnaikini-
mą. Bet jaunutė karalienė Es-
ter, buvusi neturtinga žydiškos
kilmės megaraitė, savo užtari-
mu išgelbėjo tautą nuo mirties.

Kadangi ta žydų vergovė turi
daug panašumo į dabartinę Lie-
tuvos padėtį, tai gausiai atsilan-
kiojioji publika labai įdomiai
sekė vaidinimą, ypač tą momen-
tą, kada tautos vadas Mardakie-
jus pareikalavo nuo buvusios
savo auklėtinės, dabar jau Ka-
ralienės Esteros, kad eitų į ka-
raliaus rūmus užtarti savo tau-
tą, nors nekviestas pas karalių
atsilankymas grėšė mirtimi. Es-
tera lyg dvejoja. "Aš esu tik
moteriškė. Dekretas jau pasira-
šytas. Ką aš galiu padaryti?"

Mardakiejus nenusiūleidžia. "Pa-
sakyk, kad tu pati esi žydė, tai-
gi pagal dekretą tegu ir tave
žudo. Išlaikyk savo žodį, kad esi
pasiryžusi numirti už savo tau-
tą. Laukiu tavo atsakymo". Es-
tera svyruoja — dar jauna, no-
rinti pagyventi. Išikiša sena jos
auklė Meeša. Palaiko jos pusę.

Ką jos užtarimas bus vertas,
kad ji pati įkrito į karaliaus ne-
malonę, nes jau 30 dienų kai
nematė jos veido. Ne, ji negali
eiti, nes jos laukia tikra mirtis.
"Neklausyk Marda kie ja us.
Liepk jam eiti namon, o tu eik
pasilėti. Dievas suras būdą iš-
gelbėti Izraelių". Bet Mardakie-
jus nenusiūleidžia. Juodu susi-
kerta. Estera stovi nuožaliai, į-
temptos kovos momentas. Paga-

liau taria: "Jei pamiršiu tave,
Jeruzalieu, tegu nudžiūsta ma-
no dešinė, teprilimpa mano lie-
žuvis prie gomurio. Eisiu pas
karalių." Bet tu mirsi — perspė-
ja Meeša, "Kad ir mirsiu, vis-
 tiek eisiu" — atsako pasiryžusi
rioji lietuviška siela. "Tas jo
jau Estera. Ji išlaiko savo žo-
dį. Įeina į karaliaus rūmą ir ap-
alpsta nuo rūstaus karaliaus
jautrioji lietuviškoji siela šau-
tik ją ir išgelbsti. Karaliaus šir-
dis suminkštėja. Esteros prašo-
mas, jis panaikina mirties nuo-
sprendimą žydų tautai.

Tą dramatingą sceną visai ge-
rai suvaidino R. Ivaškiukas
(Mardakiejus), Šataitė (Es-
tera) ir V. Jocaitė (Meeša). Tie
jaunuoliai pilnai suprato, kad
Kneičia lemiantis vaidinimo mo-
mentas ir nepaprastu rimtumu
ji atvaizdavo.

Vaidinimą atliko "Dramatiš-
kas Klūbas" esąs Nukryžiuoto
Jėzaus Seselių žinioje, kurios tą
vaidinimą suorganizavo, išmo-
kino ir pravedė. Tai labai stam-
bus Seselių nuopelnas. Labai
pagirtinas mažų ir paugėjusių
mergaitių išrentravimas drilių,
eisenų ir šokių. Iš viso "Dr.
Klūbas" daug progresuoja ir
"Karalienės Esteros Sapno" pa-
statymu prasimušė į pirmasias
vaidintojų eiles. Svarbiausia,
kad atsilankiusieji lietuviai ir
lietuviškosios sielos to vaidinimo
prasmę. Taip ir jautėsi tvirtas
žmonių pasiryžimas: "Jei pa-
miršiu tave, Lietuva, tenudžiū-
ta mano dešinė!"

mas parapijinės mokyklos meile
auga ir didėja. Galinga Lietuvos
Dukterų Moterų ir Merginų po-
globa Dievo Motinos draugija
prisidėjo aukomis ir entuziaz-
mu, surengdama mokyklos nau-
dai gražų vakarą, lapkr. 25 d.,
bažnytinėje salėje. Vakaras su-
sidėjo iš kalbų, užkandžių ir po-
nios O. Ivaškienos grupės dainų
ir žaislų, kurie buvo tikrai gra-
žūs ir meniški. Kalbėjo kun. Dr.
K. Urbonavičius, kun. Pr. Vir-
mauskis ir pirmininkė p. Ieva
Markšienė. Gardžius užkandžius
patiekė draugijos valdyba ir pa-
gelbininkės. Prie ponios Mark-
šienės darbavosi valdybos narės
ponios B. Čünienė, O. Siaurienė,
panelė O. Stanuliūtė ir kitos.
Programoje mergaitės šokda-
mos dainavo: "Eikim į Mokyk-
lą". Pasakyta labai gražiu, pat-
rijotingu ir pamokinančiu eilių
ir perstatyta širdį keliančių
vaizdelių. Valio!

Lapkr. 18 d., žuvo orlaivių ne-
laimėje, ugnį, mechanikas - ka-
reivis Povilas Pr. Jakavonis,
Pačifike. Šiokią skaudžią žinią
U. S. valdžia pranešė tėvams
Tamui ir Petronėlei Jakavo-
niam, 194 Athens St. Žūvusis
kareivis rengėsi parvažiuoti na-
mon gyventi. Jo paskutinis sa-
vaitinis tėvams laiškas, buvo
rašytas lapkr. 6 d. Povilo iškil-
mingos laidojimo pamaldos į-
vyks gr. 1 d., 9 val. ryte.

ADV. C. J. KALINAUSKO Pagarbimo Bankieto Tikietų

galima gauti "Darbininke" ir
pas Rengimo Bankieto narius.
Bankietas įvyks gruodžio 5, š.
m., Boston City Club patalpose.
Laikas trumpas, norinčius da-
lyvauti bankiete, kviečiame ti-
kietus įsigyti iš anksto.

Sailor's Duff

Sugar and spice and everything nice! Only this grand Thanksgiving
pudding recipe uses no sugar. Fragrant with spice, molasses and rais-
ins, it is reminiscent of the traditional seaman's pudding that was
boiled in a bag.

Watch your "landlubbers" sniff with delight when you serve Sailor's
Duff with tangey Orange-Lemon Sauce. That's sugarless, too, and just
right for this gala pudding. Clip the recipe now—you'll be glad you did.

Not a speck of sugar necessary to make this rich Thanksgiving pudding!

Sailor's Duff

1/2 cup Spry	1/2 teaspoon ginger
1/2 cup molasses	1/2 teaspoon cloves
2 cups sifted all-purpose flour	1/2 teaspoon nutmeg
1/2 teaspoon soda	1/2 teaspoon cinnamon
1 teaspoon salt	1 cup seeded raisins
	1/2 cup milk

Blend Spry and molasses in mixing bowl... Sift flour, soda, salt and
spices together... Add raisins and coat well with flour mixture...
Add to Spry mixture... Add milk and mix well... Turn into 1 1/2-quart
Spry-coated pudding mold, cover tightly, and steam 3 hours... Serve
with Orange-Lemon Sauce... Serves 8.

Orange-Lemon Sauce

COMBINE 1 1/2 tablespoons cornstarch, 3/4 cup light corn sirup, dash
of salt and mix well... ADD the juice of 1 orange plus boiling water
to make 1 cup, the juice of 1 lemon, and 1 tablespoon Spry, and stir
constantly. BOIL gently 5 minutes. ADD 1 teaspoon grated orange
rind and 1 teaspoon grated lemon rind. MAKES about 1 1/2 cups sauce.

liau taria: "Jei pamiršiu tave,
Jeruzalieu, tegu nudžiūsta ma-
no dešinė, teprilimpa mano lie-
žuvis prie gomurio. Eisiu pas
karalių." Bet tu mirsi — perspė-
ja Meeša, "Kad ir mirsiu, vis-
 tiek eisiu" — atsako pasiryžusi
rioji lietuviška siela. "Tas jo
jau Estera. Ji išlaiko savo žo-
dį. Įeina į karaliaus rūmą ir ap-
alpsta nuo rūstaus karaliaus
jautrioji lietuviškoji siela šau-
tik ją ir išgelbsti. Karaliaus šir-
dis suminkštėja. Esteros prašo-
mas, jis panaikina mirties nuo-
sprendimą žydų tautai.

Tą dramatingą sceną visai ge-
rai suvaidino R. Ivaškiukas
(Mardakiejus), Šataitė (Es-
tera) ir V. Jocaitė (Meeša). Tie
jaunuoliai pilnai suprato, kad
Kneičia lemiantis vaidinimo mo-
mentas ir nepaprastu rimtumu
ji atvaizdavo.

Vaidinimą atliko "Dramatiš-
kas Klūbas" esąs Nukryžiuoto
Jėzaus Seselių žinioje, kurios tą
vaidinimą suorganizavo, išmo-
kino ir pravedė. Tai labai stam-
bus Seselių nuopelnas. Labai
pagirtinas mažų ir paugėjusių
mergaitių išrentravimas drilių,
eisenų ir šokių. Iš viso "Dr.
Klūbas" daug progresuoja ir
"Karalienės Esteros Sapno" pa-
statymu prasimušė į pirmasias
vaidintojų eiles. Svarbiausia,
kad atsilankiusieji lietuviai ir
lietuviškosios sielos to vaidinimo
prasmę. Taip ir jautėsi tvirtas
žmonių pasiryžimas: "Jei pa-
miršiu tave, Lietuva, tenudžiū-
ta mano dešinė!"

"Mano Jautriai Lietuviškai Sielai"

Mėnesiui praėjus, viename
"tautinės" krypties laikraštyje
prabilo "jautria lietuviška sie-
la", A. Matjoška apie So. Bosto-
no Lietuvių Piliečių draugijos
susirinkimą, prie kurios, sako
tuo "siela", priklauso "įvairių
pažiūrų žmonės ir jie sudaro ge-
riausią visuomeninę pajėgą."

"Jautrioji lietuviškoji siela"
tame susirinkime buvo tiek su-
žavėta kalba apie ALT šaukia-
mo Kongreso "galeriją", kad
net ašaros pradėjo per skruos-
tus riedėti. Ausyse tik ir skam-
bėjo: "atstovai", "kam jų rei-
kia", "pasėdės galerijoje"... "Ge-
rai pasakyta", džiaugiasi "jau-
trioji lietuviškoji siela."

"Baigiant minėtam klausimui
pavėluotai atsirado ir Darbi-
ninko red. A. F. Kneičys ir, at-
sistojęs, pradėjo rėžti "prakal-
bą." Pirmiausiai išaiškino iš ko
A.L.T. susidaro", sako "jau-
trioji lietuviška siela". "Tas jo
jau Estera. Ji išlaiko savo žo-
dį. Įeina į karaliaus rūmą ir ap-
alpsta nuo rūstaus karaliaus
jautrioji lietuviškoji siela šau-
tik ją ir išgelbsti. Karaliaus šir-
dis suminkštėja. Esteros prašo-
mas, jis panaikina mirties nuo-
sprendimą žydų tautai.

Tą dramatingą sceną visai ge-
rai suvaidino R. Ivaškiukas
(Mardakiejus), Šataitė (Es-
tera) ir V. Jocaitė (Meeša). Tie
jaunuoliai pilnai suprato, kad
Kneičia lemiantis vaidinimo mo-
mentas ir nepaprastu rimtumu
ji atvaizdavo.

Vaidinimą atliko "Dramatiš-
kas Klūbas" esąs Nukryžiuoto
Jėzaus Seselių žinioje, kurios tą
vaidinimą suorganizavo, išmo-
kino ir pravedė. Tai labai stam-
bus Seselių nuopelnas. Labai
pagirtinas mažų ir paugėjusių
mergaitių išrentravimas drilių,
eisenų ir šokių. Iš viso "Dr.
Klūbas" daug progresuoja ir
"Karalienės Esteros Sapno" pa-
statymu prasimušė į pirmasias
vaidintojų eiles. Svarbiausia,
kad atsilankiusieji lietuviai ir
lietuviškosios sielos to vaidinimo
prasmę. Taip ir jautėsi tvirtas
žmonių pasiryžimas: "Jei pa-
miršiu tave, Lietuva, tenudžiū-
ta mano dešinė!"

"Mano Jautriai Lietuviškai Sielai"

Mėnesiui praėjus, viename
"tautinės" krypties laikraštyje
prabilo "jautria lietuviška sie-
la", A. Matjoška apie So. Bosto-
no Lietuvių Piliečių draugijos
susirinkimą, prie kurios, sako
tuo "siela", priklauso "įvairių
pažiūrų žmonės ir jie sudaro ge-
riausią visuomeninę pajėgą."

"Jautrioji lietuviškoji siela"
tame susirinkime buvo tiek su-
žavėta kalba apie ALT šaukia-
mo Kongreso "galeriją", kad
net ašaros pradėjo per skruos-
tus riedėti. Ausyse tik ir skam-
bėjo: "atstovai", "kam jų rei-
kia", "pasėdės galerijoje"... "Ge-
rai pasakyta", džiaugiasi "jau-
trioji lietuviškoji siela."

tavičius, kuris palydėjo savo
kleboną į stotį.

Tą pačią dieną lankėsi varg.
V. Stasevičius iš Providence, R.
I. Atsilankymo proga "Darbi-
ninko" štabą apdovanojo Kalė-
dų plotkelėmis.

KVIEČIA Į ŠOKIUS

Kukli ponitė sutikusi mane
užklausė, ar aš eisiu į šokius,
kurie įvyks prieš pat adventus,
šeštadienį, gruodžio 1, š. m.,
Municipal Building salėje, So.
Boston, Mass.? Prispąžinsiu,
kad aš neturėjau jokios intenci-
jos eiti į šokius, ir norėdamas
kaip nors išsinarpioti iš užduo-
to klausimo daviau klausimą,
kieno tie šokiai yra rengiami?
Tada skaitvedė blondinė man
perkirtu sakydama: "Šokius
rengia ir remia visi gerieji lie-
tuviai ir pelnà skiria N. J. Sese-
lėms mokytojoms. Bet tas kla-
simas mažiau žingeidus, svar-
biausia, kad šokiams gros labai
gera orkestra ir tai pačias sma-
giausias polkas ir valcus..." Ji
norėjo dar pridėti, bet aš per-
kirtau jos kalbą ir teisingai,
kad šokt nemoku... "Juokis ta-
sta," — ji pertarė, — "kas kaip
moka, tas taip šoka. Nebūk,
tamsta užsispyręs ar ištižęs vy-
žs, pamatysi, kaip tave jaunys-
tės ugnis pagaus ir suksi į de-
šinę ar į kairę, kaip vėjinis ma-
lūnas..." Nemokėjau atskalbi-
nėti ir užklausu tikieto, bet ji
neturėjo ir patarė užėti "Dar-
bininko" ofise, 366 W. Broad-
way, So. Boston, ir ten išgylti.

Tikėkite, ar ne, mane jos gy-
vumas - entuziazmas stačiai su-
žavėjo. Padariau rezoliuciją šo-
kiuose dalyvauti. O kaip tams-
ta?...

Šokikas.

MIRĖ ŠLIUŽAITĖ
Pirmadienį, lapkričio 26 d. mi-
rė šliužaitė, gyv. 157 Lamartine
St., Jamaica Plain, p. Felikso
Zalesko žmonos sesutė. Velionė
pašarvota Juozo Kaspero, laid-
otuvių direktoriaus, 187 Dor-
chester St., koplyčioje.

Laidojama ketvirtadienį, lap-
kričio 29 d., 9 val. rytą iš šv.
Petro lietuvių par. bažnyčios.
Reiškiame gilią užuojautą pp.
Zaleskam ir jų šeimai.

IVAIROS SKELBIMAI

**IŠSIRENDAVOJA "Dar-
bininko" name 5 šviesūs
kambariai 3-čiame aukšte,
štimu apšildomi. Kreipki-
tės į "Darbininko" admi-
nistraciją, 366 W. Broad-
way, So. Boston. Tel. SOU
2680.**

Parsiduoda Namas

Parsiduoda 7 šeimynų namas
su visais improvementais, prie
geros vietos, arti bažnyčios, ar-
ti Bus'ų kelio ir prie fabriku.
Didelis lotas žemės su 10 obeli-
nių medžių, 2 kriaušių (grūšių),
2 vyšnios. Yra trijų automobi-
lių garažius, 2 vištinycios. Ran-
dasi 38 Sawtelle Avenue, Brock-
ton, Mass. Galima matyti savi-
ninką po 4-tos valandos kasdien
ir šeštadieniais ir sekmadieniais
per visą dieną. (9-13-16-19)

Reikalinga Mergina

Dirbti ofise kaip stenografė ir
knygvedė. Patyrimas nereika-
lingas, bile tik baigus high
school'ę. Darbas ant visados ir
lengvas. Atsišaukite raštu į
Darbininko ofisą, 366 W. Broad-
way, South Moston, Mass.
(JBG.)

EARN WHILE YOU LEARN

WOMEN AND GIRLS WANTED
TO SEW BY HAND ON MEN'S CLOTHING
HAYMARKET CLOTHING COMPANY
136 Harrison Avenue, Boston, Mass.

IVAIROS SKELBIMAI

Reikalingas Bartenderis

L STREET TAVERN tuojau
reikalingas jaunas geras barten-
deris. Pageidaujama, kad būtų
tarnavęs US armijoje ar laivy-
ne. Darbas ant visados, alga di-
delė, darbo sąlygos geros. Pa-
geidaujama unistas, bet gali at-
sisaukti ir neunistas, mes prira-
šysime prie unijos. Norintieji
gauti gerą ir pastovų darbą,
tuojau asmeniai kreipkitės pas
L STREET TAVERN manage-
rių, James Strigūną, L ir 8th
St., So. Boston, Mass.

Žiema jau čia pat, o kaip jūs namai, ar nebėga vanduo per stogą ir langus?

Kartais maža skylėlė stoge ar-
ba palangėj supūdo visą namą.
Dabar gal kainuos keli doleriai,
o už metų reikės mokėti keli de-
setkai arba šimtai.

Mes taisome stogus, kaminus
ir visą medžio darbą; popierau-
name ir pentiname vidui, prie-
namiamsiomis kainomis.

Galite matyti vakarais tarpe
6-8 val. Iš toliaus parašykite at-
virutę, o mes pribūsime į Jūsų
namus.

Jonas Petruskevičius,
324 W. 3rd St., So. Boston.
(27-30-4)

Parsiduoda—Dorchester

3-ju šeimynų namas— \$6500.
3-ju šeimynų namas— \$6700.
3-ju šeimynų namas— \$7400.
2-ju šeimynų namas— \$4000.
A. M. JOHNSON & SON
Real Estate & Insurance
1453 Dorchester Ave.,
Dorchester, Mass.
Tel. Col. 1020

So. Boston Furniture Co.

Visoki baldai, lovos, matrasai
ir vaikams pilnas
pasirinkimas.
380 1/2 West Broadway,
Tel. SOU 2758
Jūsų kreditas geras.
Pristatymas skubus.

APKALKITE NAMUS SINGELIJAUS — NEREIKĖS JŲ MALIAVOTI

Dėl platesnių informacijų
pašaukite
H. S. TITELBAUM
Tilo Roofing Co., Inc.
District Manageri
1576 BLUE HILL AVE.,
MATTAPAN, MASS.
Tel. Blue Hills 8400

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius ir
Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 2590
Sūnau gyvenamoji vieta —
838 Dorchester Ave.
Tel. COlumbia 2537

CASPER FUNERAL HOME

187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas diena ir naktį
Koplyčia šermentims dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS FUNERAL HOME

564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas diena ir naktį
Koplyčia šermentims dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Literatūros Skyrius

Veda — Antanas Vaičiulaitis

STEPAS ZOBARSKAS

Cia spausdinam naujosios lietuvių rašytojų kartos nario, Stepo Zobarsko, pasaka "Išlaisvintasis".

Po pasakos skraiste autorius atvaizdavo Lietuvą rusų ir vokiečių okupacijoje.

Todėl šioji pasaka Lietuvoje negalėjo pasirodyti spaudoje, — okupantai neleido.

St. Zobarskas yra gimęs 1911 metais Pamalaisy, netoli nuo Juozo Tumo-Vaižganto tėviškės.

Per gana trumpą laiką St. Zobarskas yra išspausdinęs dešimt knygų, kurių trys susilaukė antro leidimo. Jis daugiausia aprašo vaikų pasaulį, kurį puikiai pažįsta.

Nedaug jaunesniųjų lietuvių rašytojų sugeba taip giliai atjausti Lietuvos gamtą ir jos pačius, kaip St. Zobarskas. Tiek gamtą, tiek žmo-

nes, jis apima širdies šiluma, kurią skaitytojas gražiai jaučia jo apysakose.

St. Zobarsko raštai savo žmonėmis, apyvoka, papročiais, gamta ir stiliumi yra labai lietuviški, — vieni iš mūsiškiausių tarp jaunųjų apysakininkų.

Pora jo knygų yra laimėjusios Raudonojo Kryžiaus premijas už vaikų literatūrą.

Tarp jo veikalų randame: "Mano tėviškė", "Ganyklų vaikai", "Anapus Miško", "Paukščio likimas", "Pabėgėlis", "Moters stiprybė", "Arti žemės" ir keletas jo apysakų yra pasirodę ir anglų kalba.

Šiuo metu St. Zobarskas eina tremtinio kelią, toli nuo gimtosios žemės, kurią jis taip stipriai pažino, atjautė ir savo raštuose parodė.

A. V.

IŠLAISVINTASIS

Stepo Zobarsko pasaka

Per laukus, per pamiškes, vietomis peršokdamas upeliukščius, vietomis apulenkdamas balutes, skubėjo jaunas žmogus pranešti žinios apie naujuosius Ligardijos valdytojus. Jo plaukai plevėsavo nuo vėjo, akys spindėjo džiaugsmu, skruostai raudonavo.

Vos vos beišsilaukė širdis neplyšusi, kol pasiekė Ligardijos ūkininko sodybą, prisiglaudusią miško užuovėjoje. Pamatęs pusamžį savininką, vienoje rankoje laikantį žirgą už kamanų, kitoje — vežimo ieną, valandėlę stabterėjo, stipriai atsikvėpė ir sušuko:

— Sveikas gyvas, tėve! Ar nesidžiaugi manė išvydęs?

— Kur nesidžiaugsiu tokiu klajūnu, — atsakė ūkininkas rūščiai. — Pats darbymetis, o mano sūnelis kai išklydo miestan, tai ir kojos nebekelia į namus.

— Jeigu tu žinotum, tėve, mes kaip žinotum, kad sūnus nenaudingai klajoja.

— O kas gi jau taip nepaprasta atsitiko?

— Tėveli, dabar mes laisvi, mes visiškai laisvi! — ir prišokęs prie tėvo, sūnus stipriai kratyti jo šurkščias, nuo darbo supleišėjusias rankas.

— Laisvi... kaip tai laisvi? Argi aš ligi šiol nebuvau laisvas?

Tėvas žiūrėjo į spinduliuojantį sūnaus veidą ir

vis dar nieko negalėjo suvokti.

— Na kaipgi tu, tėvai, negali suprasti, kas yra tikroji laisvė? Žinoma, kad tu nebuvai laisvas. Ir blogiausia, kad pats to neįjautai. Buvai užkietėjęs vergas. O dabar — tik tu pažvelk!

Jis išsitraukė iš užaučio laisvės vėliavą, skubiai priėjo prie stiebo, iškėlė virš stogo ir, žiūrėdamas, kaip plevėsuoja nuo vėjo pūtimo, kalbėjo:

— Tu matai, tėve, matai?! Tai aš ją išsaugojau, prieš širdies išnešiojau. Aš eidavau į slaptus susirinkimus, rašydavau atsišaukibus, platindavau juos darbininkų ir valstiečių šeimose, ir tu apie tai nieko nežinojai. Pogrindžio- se mes nukalėm repes, kuriuos dabar sulaužys laisvės senoji valdžia, persekiojo mus, bet šandie — mes eka- mes viešpačiai, o jie bėga iš mūsų valstybės, ir tie, kurie nesovės pasprukti, užpildys laisvus kalėjimus.

— O kalėjimai vis tik bus? — kinkydamas arkli, paklausė tėvas.

— Taip, žinoma, be kalėjimų neįmanoma. Kaipgi kitaip susitvarkysi su priešais...

Ir, valandėlę patylėjęs, pridūrė:

— Bet tik laikinai, kol viskas nurims, kol visi įsitikins, kad kitos išeities

nebėra ir kad mes dabar esame Ligardijos viešpačiai. Paskui nebebus jokiu kalėjimų, pamatysi, jų nereikės. Mes įgyvendinsim pasaulį meilę, taiką, tiesą, laisvę, lygybę ir brolybę.

Seniokas atleido pavadi, dešine ranka pradėjo glostyti karčius ir susimastė.

"Gal tikrai aš buvau vergas, — dingterėjo galvon, — juk nuo aušros ligi vidurnakčio bėgu, plušu, ir ką gi turiu? Tie vieni batai, ir tu užkulniai sulooyti. Švarkelis... Kailiniukai. Daugiau nieko. Tai vis dar būtų pusė velnio, bet kiek neteisybės. Viešpačiai sukčiauja, aukščiausi viršininkai paperkami, iš neturtingo žmogelio atima paskutinę ožką už neapmokėtus mokesčius, o kaimynui turtuoliui ne tik atidėlioja mokesčių mokėjimą, bet dar pinigų tūkstančius skolina. O juk visi žmonės gimsta vienodi ir mirę pūva toje pačioje žemėje".

Pagalvojus, kad dabar prasidės naujas gyvenimas, kad dabar tie gerieji dievai juos visus išlaisvino iš senojo pasaulio, senukui pradėjo iš džiaugsmo plakti širdis. Jis apkabino sūnų, pabučiavo jo kaktą ir sušnabždėjo:

— Ačiū, sūneli, ačiū, jaunasis karžygi, kad mus išlaisvinai.

Ir poakių raukšlėmis nuriudėjo džiaugsmo ašara.

Naujieji įvykiai plaukė kaip patvinusi upė, lauždamas visas užtvargas, ir nešė atatupstą Ligardijos ūkininką. Jis vos begalėjo atsilaikyti prieš itūžusią srovę. Jauni ir seni, ligardiečiai ir kitataučiai, kopė ant vežimų, šūkavo apie laisvę, gatvėmis nešiojo nematytų žmonių paveikslus, prisiekdindė jiems ištikimybę ir dėkojo už laimingą ir saulėtą gyvenimą. Valkatos nebeborėjo kaimuose laukų dirbti, bet veržėsi į miestus, ten įskundinėjo žmones sveti-

msiems, o naujieji Ligardijos viešpačiai buvo tokie griežti ir neperkalbami, kad netyrinėję daug — kaltas ar nekalts — kimšdavo iškvatuosius į kalėjimą. Pusė jo pažįstamų, mokytojų ir visiškai beraščių žmonių buvo uždaryti į aukštąsias kameras, o kad ten nepatektų saulės spindulys, užmūrijo langus. Senieji ūkininkai, iš kurių rankos pabiręs grūdas, išaugdavo didžiausiu duonos mišku, dabar nuleido rankas. Niekas nebuvo tikras, kad neatims ir iš jo žemės, net jeigu mokesčiai bus sumokėti. Grūdų buvo reikalaujama daugiau, negu žemė galėjo išauginti. Galvijų taip pat.

— Kurgi žadėtoji laisvė? — sušuko vieną dieną senasis Ligardijos ūkininkas ir, užkopęs ant stogo, nuplūšė žvaigždėtąją vėliavą.

— Tėve, ką darai? — sudejavo jo dukte, pati gražiausia iš apylinkės dukterų, vienintelė senio paguoda.

— Tu sudraskei naujojo pasaulio vėliavą, — priekaištingai, bet tyliai, su barė sūnus ir nusišuko nuo jo: dabar jis pats savęs pabūgo.

— Prasmek tu su savo naujuoju pasauliu ir visais pažadais! — suriko tėvas. Senis dar kažką norėjo pasakyti, bet naujųjų valdovų šnipai išlindo iš už sodo ir surišo jo rankas.

Kai tėvas išėjo iš kalėjimo, dukte vos bepažino. Pražilęs, sudžiūvęs, žandai bar tikrai pajusime, kas 'dubė, kraujo indai ištuš- yra laisvė. Šandie, tėveli, 'ėjė, akys prigesusios. Ne- 'yginant iš lukšto išsiritės m, kaip plaka mano širdis! paukštelis, žiobčiojo, gau- Ji staiga pašoko, pasodi- dydamas orą, o jo kojos ir no tėvą ant šalikelės ak- 'ankos taip virpėjo, kad menio, nustriksėjo kaip vos begalėjo paeiti. Apka- stinukas į pievą ir glė- 'inusi švelniom rankom, biais pradėjo skinti gėles. 'uktė vedė jį nuo geležinių — Tai jiems! — šaukė ji. 'artų tolyn į žalius laukus, — Išvadotojams! Visas 'uriuose buvo pilna žiedų gražiausias Ligardijos ir kurie laukė atskrendant laukų gėles įpinisui vaini- bičių su ištuštintais nē-

Kur bakužė samanota, Kuriuojė gimia? Obelis kur augalota, Ką sode mačiau?

Kur upeliai platūs, sraunūs, Tekantys smagiai? Kur tos mintys mano jaunus, Linksmos, kaip drugiai?

Ta bakužė jau supuvo, Obelies nebėr... Ir upeliai jau išdžiūvo, Vargas viens tebėr... Vertė P. Vaičiūaitis.

Lietuvos dukros grėbėjėlės su daina eina sienelio grėbti ir su daina grįžta namučiu. Jos buvo linksmos laisvos Lietuvos laikais, bet šiandien...

Sunku Gyventi

Sunku gyventi žmogui ant svieto, Iš visur vargai, nelaimės spaudžia, Nuo nuliūdimo, sunkaus ir kioto, Sunku neverkti, kai širdį spaudžia.

Lapus nuo medžio rudenio vėjas Dar taip neblaško žiauriai į šalį, Kaip blaško žmogų skausmas užėjęs, Nuo kurio vietos rasti negali.

Lopšyje verkiam saulę išvydę, Verkiame meilės pančius pažinę, Verkiame nuo tiesaus kelio nuklydę, Verkiame karstą sau prisiminę.

Veltui, atgrėžęs akis atgalio, Tarp atminimų ieškai ramumo: Nieks nuraminti tavęs negali, Nė išmatuoti širdies gilumą.

O Dieve didis ir Tėve brangus, Pastiprink žmogų silpną ir menką... Taip sutvarkytą, kad vien tik dangaus Jo begaliniams norams užtenka.

Maironis.

šiais midui krauti. Pakelė- se gulėjo kruvini žmonės.

— Viešpatie, — sušnabždėjo senasis ūkininkas, — kas jie?

— Tai mūsų broliai, kurie keliavo paskui žvaigždėtąją vėliavą. Jums nebėra kito kelio. Jie čia miršta aplėisti ir paniekinti.

— O... o mūsų... mano sūnelis? — ir senis dar stipriau įsikabino į dukters ranką.

— Jį išvežė. Į svetimus kraštus.

— Išvežė. Už ką? — Už tai, kad jis pateisino tave, tėvai. Jis suprato, pagaliau, kad toji vėliava neatnešė laisvės.

— Vargšas kūdikis! — sušnabždėjo senelis, ir jo keliai pradėjo linkti. Jis vos vos beįstengė paeiti, o papietvium takelis niekuomet jo kojom nebuvo toks kietas, kaip šita kartą.

— Ką aš dabar veiksiu, kur prisiglausiu be savo arvadėlio, be savo žemės artojų, — raudėjo senelis, ir jo galva pasidarė dar baltesnė, o akys dar labiau įsirausė į kaktą.

— Juk tu nesi visiškai vienas, tu dar mane turi pasaulį, — guodė, kiek įmanydama, dukte. — Aš tavęs niekuomet neapleisiu. Tu pasveiksi, užmirsi ilgainiui visas kančias, ir mes vėl galėsime gražiai gyventi. Dabar jau mūsų niekas nebepersekios. Po to, kai Ligardiją išlaisvino iš laisvavėliavų vergijos vakariečiai ugnies sūnus, mes dar galėsime pasi-

džiaugti gyvenimu, nes dar tikrai pajusime, kas yra laisvė. Šandie, tėveli, jeigu žinotum, kaip plaka mano širdis! Ji staiga pašoko, pasodidydama orą, o jo kojos ir no tėvą ant šalikelės akankos taip virpėjo, kad menio, nustriksėjo kaip vos begalėjo paeiti. Apka-

stinukas į pievą ir glėbinusi švelniom rankom, biais pradėjo skinti gėles. — Tai jiems! — šaukė ji. — Išvadotojams! Visas turuose buvo pilna žiedų gražiausias Ligardijos ir kurie laukė atskrendant laukų gėles įpinisui vaini-

bičių su ištuštintais nē-

— Kokia ji graži, mano vienintelė, — pagalvodavo pats vienas, žiūrėdamas į savo dukrą, sėdinčią prie ratelio ir verpiančią plonius siūlus. O kokia jos širdis skaisti ir gailėstinga! Tėgu Dievas laimina tavo takus, vaikeli brangiausias.

Jo gestančios akys nebeįstengė išvelgti, kaip dukters išvaizda tolydžio keičiasi, kaip dingsta juokas nuo lūpų, kaip ji, apsikniaubusi vienu viena, išgistas valandas išglūdi. Ir gal būtų ilgai nieko nepastebėjęs, jeigu vieną vakarą dukte nebūtų suklypusi prie jo kelių ir nebūtų pradėjusi raudoti:

— Prapuoliau, tėveli, prapuoliau. Dovanok man, augintojėli brangiausias. Aš elgetai kojas mazgočiau, kad tik nereikėtų tokios gėdos iškęsti.

— O kas gi tau, vaikelis? Kas atsitiko?

— Negi tu, tėvai, negali nujausti?

— Tai argi tu, dukra... — Aš nekalta, tėveli, jie mane prievartavo... kaip palieistų kokią. Kur aš dabar bepasidėsiu, kaip kitiems į akis bepažvelgsiu? — Kas jie tokie? — Išlaisvintojai...

Senasis Ligardijos ūkininkas nebeištarė nė vieno žodžio; jo kaktą išpylė šaltas prakaitas, ir pats nepasijuto, kai parkrito auk-

— Tu, seni, privalai mums viską atiduoti užtat, kad mes tave išlaisvinom. Jeigu ne mes, tai ir tu, ir tavo dukte būtumet kalėjime sukirmiję. Nesikrimsk dėl to, kad išvedėm paskutinį asilą ir ožkas. Galėsi kas-tuvais įdirbti laukus. Mėsa, jiems, sviestas ir sūriai ne jums, bet tiems, kurie kuria naująjį pasaulį. Ugnies sūnus jus išlaisvino, ir šito jūsų laimei turi užtekti.

Senis nieko nebesakydavo, tik numodavo ranka, užsimerkdavo ir imdavo tyliai snausti. Jis išmoko mažu pasitenkinti. Užteko duonos, druskos ir vandens gyvybei palaikyti, o švelnios dukters rankos padėdavo užmiršti kančias ir sielvartus.

— Dabar tai prasidės gyvenimas! — šaukė jis. Dabar tai atsikvėpsime.

— Kas atsitiko? Ko vaikštote taip ankti? — paklausė senasis ūkininkas, trindamas mieguistas akis.

— Atbėgau pasidžiaugt gerom naujienom. Argi dar jūs nieko nežinot?

— Ne, nieko. — Nežinot, o visa Ligardija apie tai tik ir šneka. Senieji valdovai bėga, o naujieji juos veja. Didžiausi pulkai kariuomenės baigtas valandas išglūdi. Ir gal būtų ilgai nieko nepastebėjęs, jeigu vieną vakarą dukte nebūtų suklypusi prie jo kelių ir nebūtų pradėjusi raudoti:

— Prapuoliau, tėveli, prapuoliau. Dovanok man, augintojėli brangiausias. Aš elgetai kojas mazgočiau, kad tik nereikėtų tokios gėdos iškęsti.

— O kas gi tau, vaikelis? Kas atsitiko?

— Negi tu, tėvai, negali nujausti?

— Tai argi tu, dukra... — Aš nekalta, tėveli, jie mane prievartavo... kaip palieistų kokią. Kur aš dabar bepasidėsiu, kaip kitiems į akis bepažvelgsiu? — Kas jie tokie? — Išlaisvintojai...

Senasis Ligardijos ūkininkas nebeištarė nė vieno žodžio; jo kaktą išpylė šaltas prakaitas, ir pats nepasijuto, kai parkrito auk-

— Dabar tai prasidės gyvenimas! — šaukė jis. Dabar tai atsikvėpsime.

— Kas atsitiko? Ko vaikštote taip ankti? — paklausė senasis ūkininkas, trindamas mieguistas akis.

— Atbėgau pasidžiaugt gerom naujienom. Argi dar jūs nieko nežinot?

— Ne, nieko. — Nežinot, o visa Ligardija apie tai tik ir šneka. Senieji valdovai bėga, o naujieji juos veja. Didžiausi pulkai kariuomenės baigtas valandas išglūdi. Ir gal būtų ilgai nieko nepastebėjęs, jeigu vieną vakarą dukte nebūtų suklypusi prie jo kelių ir nebūtų pradėjusi raudoti:

— Prapuoliau, tėveli, prapuoliau. Dovanok man, augintojėli brangiausias. Aš elgetai kojas mazgočiau, kad tik nereikėtų tokios gėdos iškęsti.

— O kas gi tau, vaikelis? Kas atsitiko?

— Negi tu, tėvai, negali nujausti?

— Tai argi tu, dukra... — Aš nekalta, tėveli, jie mane prievartavo... kaip palieistų kokią. Kur aš dabar bepasidėsiu, kaip kitiems į akis bepažvelgsiu? — Kas jie tokie? — Išlaisvintojai...

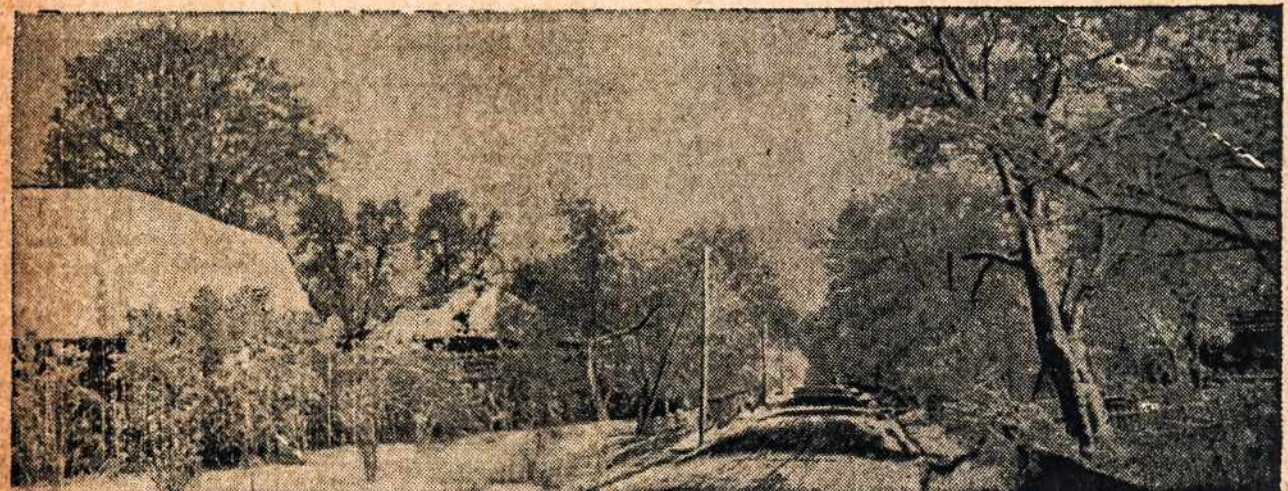
Senasis Ligardijos ūkininkas nebeištarė nė vieno žodžio; jo kaktą išpylė šaltas prakaitas, ir pats nepasijuto, kai parkrito auk-

— Dabar tai prasidės gyvenimas! — šaukė jis. Dabar tai atsikvėpsime.

— Kas atsitiko? Ko vaikštote taip ankti? — paklausė senasis ūkininkas, trindamas mieguistas akis.

— Atbėgau pasidžiaugt gerom naujienom. Argi dar jūs nieko nežinot?

— Ne, nieko. — Nežinot, o visa Ligardija apie tai tik ir šneka. Senieji valdovai bėga, o naujieji juos veja. Didžiausi pulkai kariuomenės baigtas valandas išglūdi. Ir gal būtų ilgai nieko nepastebėjęs, jeigu vieną vakarą dukte nebūtų suklypusi prie jo kelių ir nebūtų pradėjusi raudoti:

Cia dunkso pavergtas Lietuvos kaimas visas apširkšnyjęs ir apsnigtas...

Prie seno vienuolyno...